

DARBININKAS

Vol. LXXXVI, Nr. 45
November - Lapkritis 23, 2001 Penktadienis-Friday

PERIODICALS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

Kaina
\$ 1.00

LIETUVOJE
ir apie
LIETUVĄ

- Lietuvos generalinės prokuratūros prašymas išduoti Izraelyje gyvenantį Lietuvos gyventojų genocidu kaltinamą buvusį sovietinio saugumo darbuotoją 81 metų Nachmaną Dušanskį, kuriam dabar Lietuvoje yra iškelta baudžiamoji byla dėl šalies gyventojų genocido, sukėlę neigiamą Izraelio žinias-klaides ir kai kurių visuomeninių organizacijų reakciją. Didieji dienraščiai - "Ha-Arec", "Yedioth Ahronoth" bei rusų kalba leidžiamas savaitraštis "Novosti nedeli" Lietuvos teisėtvarkos institucijas apkaltino tendencingumu. "Ha-Arec" straipsnyje "Lietuva reikalauja" praneša, kad "Holokausto aukų susivienijimas dėl tokios Lietuvos pozicijos net bando įtakoti Izraelio vyriausybę, reikalaujamas atšaldyti aktyvų bendradarbiavimą su šia šalimi". Pasak laikraščio, išeivių iš Lietuvos nuomone "reikalavimas išduoti N. Dušanskį - ne kas kita, kaip Lietuvos valdžios mėginimas atsakyti smūgiu į smūgį. Šitaip siekiama sukelti abejojimą Izraelio reikalavimo teisėtumo taisyti Lietuvoje vykdomą karo nusikaltėlių reabilitavimo politiką". Lietuvos Prokuratūros duomenimis, N. Dušanskis 1940-1971 metais dirbo sovietinėse okupacinėse represinėse MVD, MGB ir KGB struktūrose. Prokurorų žiniomis, N. Dušanskis dalyvavo baudžiamosiose operacijose prieš Lietuvos nepriklausomybės kovotojus ir Lietuvos šeimų tremimuose.

- Perėmusi pirmininkavimą Europos Tarybai, Lietuva šešis mėnesius bus ne tik geografiniu, bet ir politiniu Europos centru, sako Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas. "Pats šis faktas mūsų valstybės politiniam "europėjimui" yra nepaprastai svarbus. Mes didžiuojamės šia mums patikėta misija ir puikiai suvokiame šios atsakomybės našta", - teigė A. Paulauskas, sveikindamas lapkričio 19 d. Vilniuje prasidėjusio ET Politinių reikalų komiteto posėdžio dalyvius. Seimo pirmininkas apgailestavo, kad praėjusį šimtmetį Lietuva atsidūrė "už Europos borto". "Per visą praėjusį šimtmetį mes buvome Europoje tik 32 metus. Likusius 68-erius mūsų buvimas Europoje tebuvo vien geografinė sąvoka. Iš dalies dar kultūrinė. Visa kita iš esmės neturėjo nieko bendra su Europa", - sakė jis, pridurdamas, kad visus tuos metus Lietuvoje buvo puoselėjamos visai kitokios, anaipol ne demokratiškos ir ne europietiškos tradicijos. A. Paulauskas pažymėjo, kad Europos Taryba, šiuo metu vienijanti jau 43 valstybes, Vidurio ir Rytų Europos valstybėms davė demokratijos pamokas.

- Kitamet Lietuvos kabelinėms televizijoms teks branginti paslaugas maždaug 225 tūkst. savo abonentų arba sulėtinti tinklų plėtros tempus, nes bendrovė "Lietuvos telekomas" nuo 2002 m. apie du kartus brangina ryšių kabelių kanalų nuomą. Telekomas kol kas neįrodė ekonominio naujų kainų pagrįstumo, nors tai ir numato su televizijomis sudarytos sutartys.

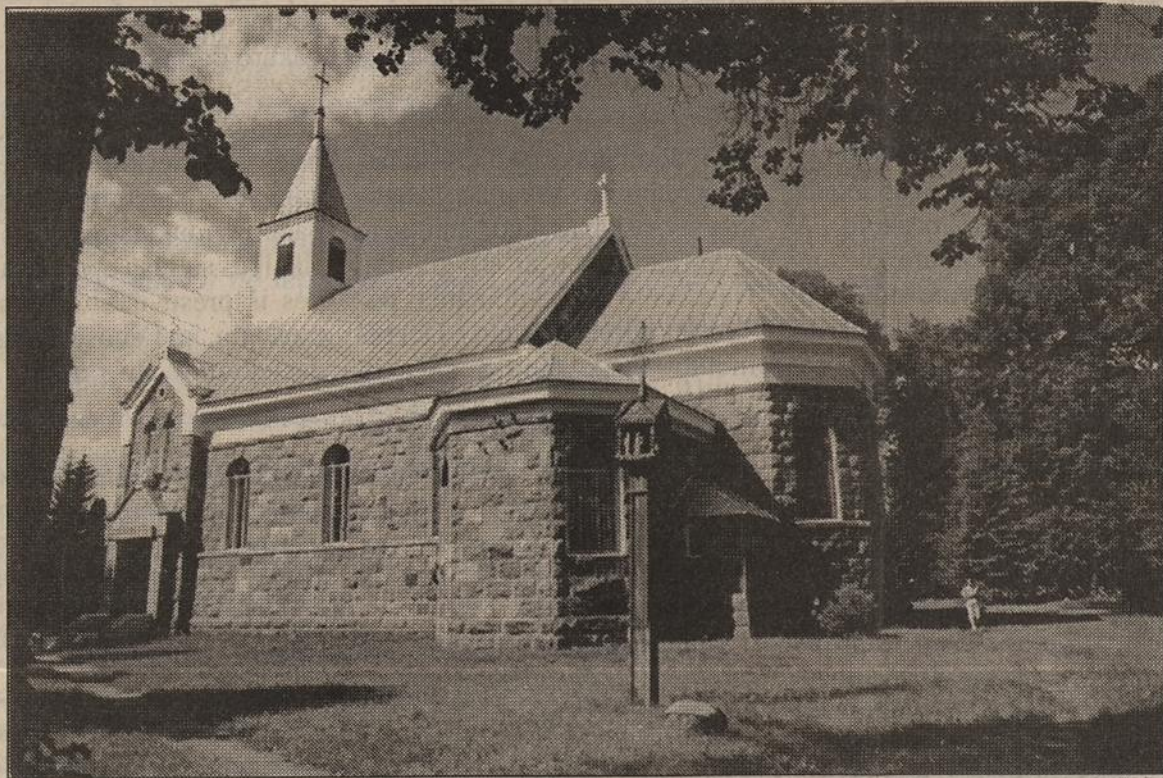
LIETUVOS RINKĖJŲ SIMPATIJOS SOCIALDEMOKRATAMS MAŽĖJA

Nors rinkėjų pasitikėjimas socialdemokratais po truputį mažėja, ši partija Seimo rinkimuose surinktų daugiausia Lietuvos gyventojų balsų. Tai rodo apklausa, kurią lapkričio 8-12 d. atliko visuomenės nuomonės ir rinkos tyrimų centras "Vilmo-

rus". Apklauso duomenis lapkričio 17 d. paskelbė dienraštis "Lietuvos rytas". Partijų rikiuotėje ir toliau tvirtai pirmąją socialdemokratų - už juos balsuotų 26,1% apklaustųjų. Socialdemokratų populiarumas per mėnesį sumažėjo 1,8%.

Kaip ir spalį, antrąją poziciją užima Lietuvos liberalų sąjunga, už kurią balsuotų 10,9% gyventojų. Liberalų populiarumas, palyginus su spalio, išaugo 2,6% į trečiąją vietą iš penktos pakilo Seimo pirmininko Artūro Paulausko vadovaujama Naujoji sąjunga, už juos balsuotų 7,7% apklaustųjų - 2,2% daugiau, nei spalį.

TVNet

Andrioniškis, Anykščių raj.

A. Žižiūno nuotr.

ALGIRDAS BRAZAUSKAS PAMALONINO SAVO PARTINĮ LOPŠĮ

Socialdemokratai dėšine ranka ima sau, o kaire užsimoja neduoti kitiems

Linas Kontrimas

Ir sutartis, ir pataisa

Šalies premjero Algirdo Brazausko valia jo vadovaujama Socialdemokratų partija (LSDP) ši rudenį praturtėjo nekilnojamoju turto.

Beveik tuo pačiu metu A. Brazausko vadovaujama Vyriausybė parengė įstatymo pataisą, kurią priėmus būtų užkirstas kelias tokiomis pačiomis sąlygomis gauti patalpų kitoms partijoms.

Vyriausybė pagal panaudos sutartį LSDP paskyrė maždaug 140 kvadratinį metrų ploto

patalpas Vilniuje, J. Basanavičiaus gatvėje. Panaudos sutartis numato, kad partijoms už patalpų nuomą nereikia mokėti mokesčių.

Nutarimą dėl patalpų perdavimo premjeras A. Brazauskas pasirašė spalio 1 dieną.

Kiek anksčiau, rugsėjo viduryje, į Seimą buvo perduota Vyriausybės parengta Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo nauja redakcija. Naujai įstatymą perrašiusi Vyriausybė išbraukė galimybę ateityje

politinėms partijoms gauti patalpas pagal panaudos sutartį. Jau ši mėnesį parlamentariai turėtų balsuoti dėl naujos įstatymo redakcijos.

Manipuliacijos su sąrašu

J. Basanavičiaus gatvėje esančias patalpas iki 1999 metų iš sostinės savivaldybės nuomėjosi tuometė Socialdemokratų partija. Ji šiais metais susijungė su LDDP. Savivaldybei priklausančios patalpos vėliau buvo perduotos Valstybės turto (nukelta į 7 psl.)

SKUBUS PRANEŠIMAS NATO KLAUSIMU

2001 m. spalio 24 d. JAV Kongreso Atstovų rūmų narys Doug Bereuter (R-Nebraska), Atstovų Rūmų tarptautinių reikalų komitetui pristatė įstatymo projektą, Laisvės sutvirtinimo aktą 2001 (H. R. 3167). Kongr. Bereuter, Atstovų rūmuose pristatant minėtą projektą, kosponsoriams buvo kongr. Lantos, Haster, Bonior, Arney, Hyde, Gilman, Goss, Cox, Gelleghley, Mica ir Tanner.

Tą pačią dieną šio įstatymo projektas buvo pristatytas Senato Užsienio reikalų komitetui ir užregistruotas S. 1572 numeru. Projektą pateikė Senatorius Jesse Helms (R-North Carolina). Aktą užtarė šie senatoriai: Lieberman, Lugar, Durbin, Smith (Oregon), Mikulski, Kyl, Allen, Hagel, McCain, Brownback, McConnell, Frist, DeWine, Voinovich, Grassley, Hatch, Lott ir Enzi.

Laisvės sutvirtinimo aktas 2001 yra politiška nepartinis. Jame pasisakoma už tolimesnę NATO plėtrą 2002 m. NATO viršūnių konferencijoje. Pritaikiama prezidento Bush linijai, išreikšti jo kalboje šių metų birželio mėnesį Varšuvoje. Tai-

pogi, pritariama ankstesnei prezidento Clinton politikai, jam remiant pirmąjį NATO plėtros etapą.

Įstatymo projekte minima, kad NATO plėtra padėtų laimėti pasaulinę kovą su terorizmu ir išplėstų taikos bei stabilumo zoną Europoje. Jame yra numatyta finansinė parama valstybėms kandidatuojančioms į NATO, siekiant joms padėti tinkamai pasiruošti narystei. Pilnas šio akto tekstas randamas tinklalapyje: <http://thomas.loc.gov/home/thomas2.html>

Norint pasiekti Lietuvai ir Amerikos lietuviams svarbų tikslą, būtina, kad šis įstatymo projektas būtų Kongrese skubiai svarstomas ir įteisintas. Tai sustiprintų prezidento Bush vyriausybės ryšį išplėsti NATO ir pakviesti Lietuvą, kitas Baltijos valstybes bei kitus tinkamai pasiruošusius kandidatus į NATO gretas. Todėl, malonu pranešti, kad lapkričio 7 d., Atstovų rūmai su 372 balsų dauguma, patvirtino šį aktą. Balsavimo rezultatai randasi tinklalapyje adresu: <http://clerkweb.house.gov/cgi-bin/vote.exe?year=2001&rollnumber=431>

(nukelta į 4 psl.)

LIETUVOS SEIME PATEIKTA KONSTITUCIJOS PATAISA DĖL ŽEMĖS PARDAVIMO UŽSIENIEČIAMS

Seimui lapkričio 15 d. pateikta Konstitucijos 47 straipsnio pataisa, įteisinantis žemės ūkio paskirties žemės pardavimą užsieniečiams, bei ją lydintys įstatymų projektai.

Konstitucijos pataisa reikalinga Lietuvos integracijai į Europos Sąjungą. Lietuvos Vyriausybė, derėdamasi su ES dėl laisvo kapitalo judėjimo, yra įsipareigojusi įteisinti žemės ūkio paskirties žemės pardavimą užsieniečiams.

Pataisą ir ją lydinius teisės aktus parengė parlamentinė Konstitucijos pataisų komisija.

Kartu su pataisa yra teikiamas konstitucinis įstatymas dėl pataisos įgyvendinimo ir laikinasis įstatymas, numatantis įvairius saugiklius, kurie užkirstų kelią neigiamoms reiškinėms, pavyzdžiui spekuliacijai žemėje.

Konstitucijos pataisoje siūloma leisti žemės ūkio paskirties žemę įsigyti užsienio fiziniams ir juridiniams asmenims bei Lietuvos juridiniams asmenims, taip pat Lietuvos juridiniams asmenims ir savivaldybėms.

Žemės ūkio paskirties žemę būtų leista įsigyti tik užsieniečiams, atitinkantiems euroatlantinės integracijos kriterijus. Kitų šalių subjektai galėtų žemę

nuomotis.

Pagal konstitucinį įstatymą, Lietuvos juridiniai asmenys žemės ūkio paskirties žemę galėtų įsigyti nuo pataisos priėmimo, o užsieniečiai - nuo Lietuvos įstojimo į ES datos.

Lietuva tikis tapti ES nare 2004 m. Prognozuojama, jog Konstitucijos pataisa gali būti priimta kitų metų pavasarį.

Seimas Konstitucijos pataisai priimti turi balsuoti du kartus su ne mažesne kaip trijų mėnesių pertrauka. Pataisai pritarti reikia ne mažiau kaip dviejų trečdalių visų Seimo narių balsų. Seime yra 141 narys. Prieš keletą metų buvo priimta Konstitucijos pataisa, leidusi užsieniečiams įsigyti Lietuvoje ne žemės ūkio paskirties žemės.

Seimo posėdyje taip pat bus pateikiamos Savivaldybių tarybų rinkimų ir Vietos savivaldos įstatymo pataisos, kurioms įteisinama galimybė rinkti ir būti išrinktiems į savivaldybių tarybas ne tik Lietuvos piliečiams, bet ir visiems nuolat šalyje gyvenantiems ES piliečiams.

Konstitucijos 119 straipsnio pataisa, įteisinanti ES piliečių dalyvavimą savivaldos rinkimuose, Seimui buvo pateikta neeilinėje sesijoje liepą.

BNS

VALDAS ADAMKUS ĮSITVIRTINO POPULIARIAUSIŲ LIETUVOS POLITIKŲ SĄRAŠO PRIEKYJE

V. Adamkus įsitvirtino populiariausių politikų sąrašo priekyje. Tai rodo apklausa, kurią lapkričio 8-12 dienomis atliko visuomenės nuomonės ir rinkos tyrimų centras "Vilmorus".

Apklauso duomenimis, V. Adamkų remia 69,7% žmonių - 2,7% daugiau, nei spalį.

Kaip ir praėjusį mėnesį, antrąją vietą yra Lietuvos krikščionių demokratų vadovas Kazys Bobelis, populiarumu pralenkiantis ilgą laiką pirmavusį A. Brazauską.

K. Bobelį remia 66,6% apklaustųjų, jo reitingas pakilo nežymiai - tik 0,5%. Tuo tarpu pasitikėjimas A. Brazausku per mėnesį žymiai sumažėjo - jį palankiai vertina 55,4% apklaustųjų, kai spalį jį palaikė 62,1% gyventojų. Jo populiarumas per mėnesį smuktelėjo net 6,7%.

Ketvirtoje vietoje išsilaikė buvęs LDDP vadovas Česlovas Juršėnas, kuriam simpatizuoja 48,5% apklaustųjų. Jo reitingas per mėnesį padidėjo 1,5% punkto.

Toliau pirmajame populiarumo dešimtuose - Naujosios demokratijos partijos pirmininkė Kazimiera Prunskienė (47,1%), Liberalų sąjungos pirmininkas Eugenijus Gentvilas (46%), buvęs ministras pirmininkas bei liberalų lyderis Rolandas Paksas (41,7%).

Aštuntąją ir devintąją vietomis dalinasi Centro sąjungos pirmininkas Kęstutis Glaveckas (40,3%) bei Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas (39,5%).

Populiariausių politikų dešimtuką baigia krašto apsaugos ministras Linas Linkevičius, ku-

riam simpatizuoja 33,8% apklaustųjų.

Populiariausi šalies visuomenės veikėjai toliau rikiuojasi taip: Vilniaus miesto meras Artūras Zuokas (26,4%), vienas iš socialdemokratų vadovų Vytenis Andriukaitis (26%), socialinės apsaugos ir darbo ministrė Vilija Blinkevičiūtė (23,7%), finansų ministrė Dalia Grybauskaitė (20,8%), Lietuvos laisvės sąjungos pirmininkas Vytautas Štuskas (19,4%).

Toliau seka jaunalietuvis Stanislovas Buškevičius (18,3%), Lietuvos valstiečių partijos pirmininkas Ramūnas Karbauskis (17,3%), nuošaukis konservatorius Gediminas Vagnorius (17,3%), užsienio reikalų ministras Antanas Valionis (14,8%), buvęs Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis (14,7%), Seimo pirmininko pavaduotojas ir opozicijos vadovas Gintaras Steponavičius (10,6%), vidaus reikalų ministras Juozas Bernatoniš (10,3%), Modernių krikščionių demokratų sąjungos pirmininkas Vytautas Bogušis (9,3%).

Populiariuso lentelės apačioje - generalinis prokuroras Antanas Klimavičius (5,4%), socialliberalas Artūras Skardžius (3,1%), ūkio ministras Petras Česna (2,9%), Lietuvos lenkų rinkimų akcijos pirmininkas Valdemaras Tomaševskis (2,2%) bei Lietuvos rusų sąjungos pirmininkas Sergėjus Dmitrijevus (1,5%).

Apklauso duomenis lapkričio 17 d. paskelbė dienraštis "Lietuvos rytas".

TVNet

LIETUVOS SEIMAS ĮTEISINO PREKYBĄ ALKOHOLIU DEGALINĖSE

Lietuvos Seimas lapkričio 13 d. priėmė Alkoholio kontrolės įstatymo pataisą, kuria įteisino prekybą alkoholiniais gėrimais degalinėse, taip pat sporto įstaigose, sanatorijose ir prie maldos namų savivaldybės tarybos nutatytu atstumu.

Pataisas inicijavę Naujosios

sąjungos (NS, socialliberalų) frakcijos atstovai teigė, jog tokia pataisa padės kovoti su pilstuku ir surinkti papildomai pajamų į biudžetą.

Pataisai pritarė ne tik valdančiosios daugumos, bet ir opozicinės Liberalų frakcijos nariai.

(nukelta į 5 psl.)

Ar jūsų gaisro apdrauda yra pakankama?

Mes visi manom, kad gaisro nelaimė mums niekada neatsitiks, tai atsitinka tik kitiems. Tačiau labai greitai galime būti tie "kiti". Todėl, apdraudžiant nuosavybę nuo gaisro, atkreipkite dėmesį į 3 apdraudos galimybes:

1. Namų atstatymo kaina - "Replacement Cost". Tai apdrauda, kuri moka už sugadintą nuosavybę, be jokio atskaitymo ir ribojasi aukščiausia dolerių suma.

2. Praplėsta atstatymo kaina - "Extended replacement cost". Tokia apdrauda padengia išlaidas iki tam tikro procento virš numatytos ribos. Ją būtų verta įsigyti užuot "guaranteed replacement cost" - garantuotos atstatymo išlaidų padengimo apdraudos. Tokia apdrauda apsaugo nuo tokių dalykų, kaip staigus kainos pakilimas, kada gali trūkti statybos medžiagų.

3. Faktiška atstatymo kaina - "Actual Replacement Cost". Tai apdrauda, pagal kurią apsidraudęs gauna sumą, atitinkančią sugadintos nuosavybės atstatymo kainą, atėmus nuosavybės nuvertinimo sumą (*depreciation*).

Jūs turėtumėte apdrausti savo namus tokia suma, kurios reikėtų jūsų namui, jei jis būtų sugriautas - sudegęs. Jei neturite pakankamos apdraudos, jūsų apdraudos bendrovė gali mokėti tik už dalį padarytos žalos.

Greitam apskaičiavimui, keik reikėtų piningų atstatyti jūsų namą, padauginkite vietinę namų

atstatymo kainą iš jūsų namo kvadratinų pėdų dydžio. Kad sužinotumėte namų atstatymo kainas savo apylinkėje, susisiekite su vietine statybininkų draugija.

Čia keletas dalykų, kurie nusprendžia jūsų namo atstatymo kainą:

1. Vietinės statybos išlaidos.
2. Jūsų namo dydis - kiek yra kvadratinų pėdų.
3. Kokios yra jūsų namo sienos: plytų, akmenų, ar medienos.
4. Kokio stiliaus yra jūsų namas: "ranch", "colonial" ir pan.
5. Kiek name yra vonios ir kitų kambarių.
6. Kokios rūšies yra jūsų stogas.
7. Kiti namo priedai - prie namo prijungtas garažas, židynys, išorinės dekoracijos ir t.t.

Yra ir kiti būdai sužinoti, ar esate pakankamai apsidraudęs.

Patikrinkite savo apdraudą ir palyginkite jos sumą su kasmet kylančiomis statybos kainomis. Pasiteiraukite pas savo apdraudos agentą ar apdraudos įstaigą, ar negalėtumėte pridėti "inflation guard clause" - apsaugos nuo infliacijos klauzulę prie savo apdraudos. Tai automatiškai pakelia namo kainos ribą, kada jūs atnaujinate savo apdraudą. Ta suma bus tokia, kokia yra namų statybos kaina jūsų apylinkėje.

Patikrinkite statybinius kodus (*building codes*) savo apylinkėje. Statybiniai kodai reika-

lauja, kad pastatai atitiktų minimumą nustatytų namų statymų standartų. Jei jūsų namas yra labai apgadintas, jums gali tekti jį atstatyti pagal naujus standartus, kurie gali pareikalauti pakeitimų plane ir medžiagos. Tokie pakeitimai gali daugiau kainuoti. Paprastai namų apdraudos (*home owners insurance*), net ir garantuojančios atstatymo kainą, nemokės už šias papildomas išlaidas - pritaikymą naujiems standartams. Bet kai kurios apdraudos įstaigos siūlo "endorsement" - priedą, kuris užmoka nustatytą sumą, toms pakilusioms išlaidoms padengti. ("Endorsement" yra forma pridėta prie apdraudos, kuri pakeičia, ką apdrauda dengia).

Neapdrausite namo tik pagal rinkos kainą (*market value*). Jūsų namo atstatymo išlaidos gali būti didesnės ar mažesnės, negu ta kaina, kurią mokėjote už namą, arba ta kaina, už kurią namą galėtumėte parduoti.

Kai kurie bankai reikalauja, kad įsigytumėte namo apdraudą, apmokančią iš jūsų paskolą. Pasitikrinkite, ar ta apdrauda dengia ir namo atstatymo kainą. Padidinkite nustatytą kainos ribą (*limit*) savo apdraudoje, jei padarėte namo pagerinimų ar priedų prie namo. Čia keletas patarimų, kaip apdrausti asmeninį turą:

1. "Replacement cost" apdrauda, kuri moka dolerinę sumą, reikalingą pakeisti sugadintą daiktą tokiu pačiu ar panašiu, nenuskaitant nusidėvėjimo (*without deduction for depreciation*).

2. Apdrauda, pagal kurią gaunama pinigų suma yra lygi sugadinto daikto pakeitimo kainai

minus "depreciation". Reikia žiūrėti, kad apdraudos dokumentuose aiškiai būtų parašyta, kad nuosavybė yra draudžiama tiek, kiek kainuos ją pakeisti - "replacement value". Jei to nėra pažymėta, tai bus nemokama tik "for actual cash value".

Ką daryti po gaisro

Padarykite smulkių visų sugadintų ar sunaikintų daiktų sąrašą. Neišmeskite sugadinto turto tol, kol jo nepamatė draudimo agentas (*adjuster*) ir neįvertino nuostolių. Naudokite nuotraukas ir inventoriaus sąrašus, kad padėtumėte draudimo agentui įvertinti nuostolius. Čia reikia priminti, kad būtinai reikia turėti savo asmeniškos nuosavybės inventoriaus sąrašą, video ar nuotraukas. Tai reiktų laikyti banko seifo dėžutėje, ar pas giminių, draugų, kad nesudegtų.

Saugokite išlaidų sąskaitas, kurios susirenka, gyvenant kitur, namui padegus ar sudegus, taip pat ir normalias sąskaitas bei laikino remonto sąskaitas. Saugokite tas sąskaitas, kad gautumėte iš apdraudos už tai atlyginimą. Nėsileisite būti skubinamas pasirašyti remonto sutartį. Dėl remonto - atstatymo derėkitės tik su gerą vardą turinčiais kontraktoriais, paklauskite savo draudimo agento, "Better Business Bureau" arba vietinės "Chamber of Commerce", kad jie rekomenduotų patikrinimą ir gerą kontraktorių.

Samdydami kontraktorių, samdykite tokį, kuris yra patyręs namų remonto darbuose, ne tik naujų namų statyboje. Susitarkite mokesčių sąlygas ir pasitarkite su apdraudos agentu pirma, negu pasirašysite sutartį su kon-

traktorium.

Ką turite daryti, jei nesutinkate su "settlement" - apdraudos sprendimu:

1. Pakalbėkite su savo apdraudos agentu arba "claims manager". Paaiškinkite jiems savo nuomonę, kodėl nesutinkate. Turėkite kopijas tą nuomonę paremiančių dokumentų. Taip pat pasiųskite laišką ir kopijas dokumentų "claim executive" jūsų apdraudos bendrovės pagrindinėje įstaigoje. Tas adresas paprastai yra ant pirmo apdraudos puslapio. Po to, kai gausite atsakymą iš "claim executive" ir tai dar jus nepatenkins, ir jūs galvosite, kad buvo nepakankamai apmokėta, paskambinkite 800-942-4343. Tai nemokamas telefonas vartotojų informacijai išlaikomas apdraudų industrijos. Skambinti galima nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro darbo dienomis.

2. Susisiekite su savo apdraudos bendrove. Paaiškinkite priežastis, dėl kurių jūs nesutinkate su jų sprendimu vartotojų patarnavimų atstovui. Jis ji pasikalbės su jūsų apdrauda ir padės išspręsti iškilusius skirtumus taip, kad nuosprendis būtų pasiektas ir abi pusės - jūs ir

draudimo įstaiga - būtumėte patenkinti.

3. Pakalbėkite su savo advokatu. Jei samdytumėte advokatą, duokite jam savo apdraudos ir kitų dokumentų kopijas. Jei apdraudos įstaiga padarys jums priimtina pasiūlymą, praneškite tai savo advokatui ir paklauskite jo/jos, ar iškėlus bylą gautumėte daugiau pinigų, aišku, atėmus advokato išlaidas. Advokatai paprastai tuo atveju ima valandinį arba procentinį užmokesį, pasibaigus bylai. Svarbu, kad jūs pirma, prieš užvedant bylą, susitartumėte su advokatu dėl mokesčio. Jei pasamdote advokatą, jūs pats tiesioginiai nesikalbėkite su savo apdraudos įstaiga. Advokatas informuos apie jūsų bylos eigą. Yra gerai žinoti dalykus prieš įvykį. Sako, mokslas daug kainuoja. Taip ir čia, žmonės dažnai nežinodami padaro klaidų, kurios paskui jiems brangiai kainuoja.

JAV LB Krašto valdybos Socialinių reikalų taryba

Parengė: B. Jasaitienė ir A. Šmulkštienė

Naudotasi medžiaga, gauta iš National Consumer Law Center, Inc. Boston MA

CENTURY 21 GEMINI LLC, 1283 Broad Street, Bloomfield, NJ 07003, didžiausia pasaulyje nekilnojamo turto kompanija siūlo jums savo paslaugas perkant, parduodant namą, nuomojant butą, ieškant patalpų biizniui šiaurinėje New Jersey dalyje. NJ Licensed Real Estate agentė Jurgita Banytė maloniai kviečia kreiptis telefonu: (973) 441-5762 arba (973) 429-7400, arba e-mail: jrbanyte97@hotmail.com Profesionalus aptarnavimas garantuotas!!!

GALCHUS & GORDON, advokatai, patarnauja sekančiuose teisiniuose reikaluose: nelaimingi atsitikimai, nekilnojamas turtas, imigracija, DWI and all criminal. Virš 20 metų patirtis. Parūpinamas lietuvių k. vertėjas. Konsultacija nemokamai. Galchus & Gordon, 39-07 Bell Blvd., Bayside, NY 11361. Tel.: 718 229-2628.

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas, patarnauja teisiniuose reikaluose, kurie liečia testamentą paruošimą ir jo vykdymą, o taip pat nekilnojamo turto pirkimą ar pardavimą bei įvairius reikalus, susijusius su mokesčių (tax) mokėjimu. Advokatas dirba Connecticut valstijoje ir kalba lietuviškai. 134 West St., Simsbury, CT 06070. E-mail: jstrimaitis@aol.com Tel.: 860 651-0261. Fax 860 651-8376.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Koplyčios partipinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.). Tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

DAIVA IZBICKAITĖ-VERŠELIENĖ, DEWOLFE REAL ESTATE, 677 Worcester Rd., Natick, MA 01760, gali aptarnauti jūsų visus nekilnojamo turto poreikius. DeWolfe firma specializuojasi namų pardavimu, paskolų gavimu, persikraustymu ir draudimu. Suteikiama paslauga perkant arba parduodant namus. Skambinkite (718) 446-9743 palikite žinutę arba į įstaigą (508) 655-0680, (508) 523-9058.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, NY 11227. Tel. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, NY 11368. Tel. 779-5156.

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA girdima pirmadieniais 9:30-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga. Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis dr. Giedrė Kumpikaitė, 82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11472. Tel. (718) 776-1687. Fax: (718) 479-8923. E-mail: LithNY@AOL.com arba amberwings@mac.com

Lietuvos Krikščionišką DEMOKRATIJA
ir jos spaudą paremkime dabar:
pinigais, Unitrust, testamentais.

-Tax Exempt #36-2927289-
per:
Pope Leo XIII Literary Fund, Inc.
9050 Troy Avenue
Evergreen Park, IL, 60642
Fax/Tel. 708-636-9562 Klauskite informacijų

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI
SUKURIAMI IR NEMOKAMAI
PRISTATOMI Į VISAS KAPINES
NEW YORK, NEW JERSEY
IR CONNECTICUT VALSTIJOSE.
ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Kasolino MEMORIALS
66 - 86 80 ST. MIDDLE VILLAGE,
QUEENS N.Y. 11379
PHONES (718) 326 - 1282 ; 326-3150
-TAI MUŠŲ VIENINTELĖ VIETA -
-GAUSI PARODŲ SALĖ -

KVEČAS JONAS
1933+1976

Western Union®
Laimėk savo
svajonių
LOŠIMĄ

Mes išdaliname
daugiau kaip
\$1,000,000
PINIGINIAMS
LAIMĖJIMAMS!

Tai lengva.

Kiekvieną kartą, kai tu siunti piniginę perlaidą JAV ar į kitas valstybes per Western Union Money Transfer® arba padarai Quick Collect® ar Swift Pay® pinigine operaciją, tu automatiškai esi įtraukiamas į lošimą ir gali laimėti \$25,000 vertės Didįjį Prizą!

WESTERN UNION "WIN YOUR DREAM" SWEEPSTAKES OFFICIAL RULES NO PURCHASE NECESSARY TO ENTER OR WIN. 1. HERE'S HOW TO ENTER AUTOMATICALLY: Beginning on November 1, 2001 through close of business on December 31, 2001, when you make a domestic or international qualifying regular, "all call" Western Union Money Transfer transaction (includes Directo Dia Siguiente and Directo a Domingo services to Mexico), Quick Collect® transaction or Swift Pay® transaction (excluding Quick Cash, Quick Pay, Giro, Telegraphic, Internet originated transaction and Telephone Money Transfers) from any Agent location in the United States (Qualifying Transaction), you will be automatically entered into the sweepstakes. Entrant is deemed to be the person whose name appears as "Sender" on the "To Send Money" form and will be entered into the corresponding drawing set forth in Rule #4. If automatic Entrant has opted out of third party disclosures in accordance with the Western Union Privacy Policy, his/her name will not be included in the drawing and will not be eligible to win. 2. NO PURCHASE NECESSARY TO ENTER OR WIN: To enter without making a qualifying transaction, hand print your complete name, address, zip code, and (optional) day and evening telephone numbers on a piece of 3" x 5" paper and mail to: Western Union "Win Your Dream" Sweepstakes, P.O. Box 4895, Blair, NE 68009-4895. IMPORTANT: To indicate the drawing into which you will be entered (see Rule #4), on the lower left-hand corner of the envelope, hand print one of the following: Africa; Asia/Australia/Pacific; Caribbean; Central America; Eastern Europe; Mexico; Middle East; South America; South Asia; Western Europe; Domestic United States, Quick Collect®, or Swift Pay®. Limit one entry per envelope. No typed, copied or mechanically reproduced entries permitted. Only handwritten entries will be accepted. Entries must be received by January 8, 2002. January 8, 2002 from among all eligible entries received by D. L. Blair, Inc., an independent judging organization whose decisions are final. Winners will be notified by mail. Limit one prize per person/household. Odds of winning will depend upon the total number of eligible entries received. 4. PRIZES & APPROXIMATE RETAIL VALUES: Forty-One (41) Grand Prizes: \$25,000 per prize to be awarded to randomly selected winners among automatic and no purchase entrants in the form of a check as follows: 4 prizes for eligible entries to Africa; 2 prizes for eligible entries to Asia/Australia/Pacific; 4 prizes for eligible entries to the Caribbean; 6 prizes for eligible entries to Central America; 1 prize for eligible entries to Eastern Europe; 4 prizes for eligible entries to Mexico; 2 prizes for eligible entries to the Middle East; 6 prizes for eligible entries to South America; 2 prizes for eligible entries to South Asia; 1 prize for eligible entries to Western Europe; 4 prizes for eligible entries to Domestic United States money transfers; 4 prizes for eligible entries for Quick Collect® transactions and 1 prize for eligible entries for Swift Pay® transactions. Prizes consist of only that item specifically listed as the prize. All prizes will be awarded. 5. GENERAL RULES: Open only to individuals residing in the 50 United States and Washington, D.C., who as of November 1, 2001 are 18 years of age or older. Employees of Western Union, its affiliates, subsidiaries, advertising and promotion agencies and the immediate family members and/or those living in the same household of each are not eligible. Void where prohibited by law. All federal, state and local laws are the sole responsibility of winners. Winners will be required to complete an Affidavit of Eligibility/Release of Liability provided by D.L. Blair, Inc. and if legally permissible, a Publicity Release within 10 days of notification. Noncompliance within this time period may result in disqualification and an alternate may be selected. Return of any prize/prize notification as undeliverable will result in disqualification and an alternate will be selected. In this promotion, entrants agree to be bound by the Official Rules and the decisions of the judges. Purchase or acceptance of a product offer does not improve your chances of winning. Any claim or dispute arising under these rules is subject to the laws of the State of New York. Sponsor is not responsible for printing or typographical errors in any sweepstakes related materials; for stolen, lost, late, misdirected, damaged, incomplete, illegible or late entries or entries not received in time for the random drawing; or for transactions that are processed late or incorrectly or that are lost due to computer, telecommunications or electronic malfunction. This promotion is sponsored by Western Union Financial Services, Inc., 100 Summit Avenue, Montvale, NJ 07645. 6. For names of winners, send a separate, stamped, self-addressed (#10) envelope to: Western Union "Win Your Dream" Sweepstakes, P.O. Box 4638, Blair, NE 68009-4638, to be received by February 28, 2002.

Smulkesnė informacija
1-800-325-6000
WESTERN UNION

©2001 Western Union Holdings, Inc. All Rights Reserved. The WESTERN UNION name, logo and related trademarks and service marks, owned by Western Union Holdings, Inc., are registered and/or used in the U.S. and many foreign countries.

DARBININKASThe Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207Editorial Office 718-827-1352
Business Office 718-827-1351
FAX 718-827-2964Publication No. USPS 148-360
ISSN 0011-6637Second Class postage paid at Brooklyn, NY, Post Office
Subscription per year \$45.00. Single copy \$1.00.
Published Weekly except 2nd and 3rd week in JulyPOSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207
— Redaguoją REDAKCINĖ KOMISIJA —

Rankraščiai taisomi Redakcijos nuotūra

Mirtis kaip paskutinė gyvenimo dovana

Saulius SEIBUKAS

Neseniai Olandija tapo pirmąja šalimi pasaulyje, kuri įstatymais įteisino eutanaziją. Besikankinančių beviltiškų ligonių mirties pagreitinimo aktui pritaria 80 proc. olandų, tačiau tik kiek daugiau nei pusė gydytojų ryžosi tapti jos vykdytojais. Žodis "eutanazija", išvertus iš graikų kalbos, reiškia "lengva mirtis". Šiandien šį terminą suvokiame kaip neskausmingą neišgydomo ligonio numarinimą.

Remiantis internetu atliktos apklausos duomenimis, beveik pusė apklaustų Lietuvos piliečių pritaria eutanazijai. Tačiau ar jie tikrai ryžtųsi šiai dramatiškai procedūrai, dar nežinia. Medikai tvirtina, kad net ir nepakeliamų kančių kamuojami beviltiški ligoniniai, artėjant paskutinei valandai, šaukiasi gydytojų pagalbos, o ne mirties. Apie eutanaziją daugiau galvoja sveikieji. Kalbėti apie tai, kad geriau rinktųsi mirtį, jei turėtų tokią galimybę, kenčiantis ligonis paprastai liaujasi, kai jam suteikiama kvalifikuota pagalba. Bet Lietuvoje iki šiol ji labai menkai išvystyta - veikia tik vienas skausmo centras, paliatyvi medicina niekaip neperžengia embriono stadijos.

Kauno onkologijos ligoninės gydytoja Edita Juodžbalienė siūlo neužmiršti, kad užsienio šalyse diskutuojama apie eutanaziją tik po to, kai padaryta vis-

kas, kas įmanoma paliatyvos terapijos, nuskausminimo srityje. Lietuvoje ši sveikatos priežiūros sritis visai apleista. Mes "peršokame" vieną grandį: kai baigiamas specializuotas gydymas, pavyzdžiui, onkologijos ligoninėje, žmogus išleidžiamas į namus. Už tolesnį, simptominių gydymų iki pat mirties atsako terapeutas. Ką jis gali pasiūlyti sunkiam ligoniui? Praktiškai nieko.

Pasak E. Gefeno, Olandijoje jau seniai siūloma ne viena alternatyva. Viena jų - asistuojama savižudybė, kuomet nepagydomam ligoniui vaistų duoda ar pataria, kokius išgyti, gydytojas. Šią išeitį renkasi palyginti nedaugelis - mirtys dėl asistuojamos savižudybės sudaro vos 0,3 proc. visų mirčių. Asistuojamoji savižudybė įteisinta JAV, Oregono valstijoje.

Dar viena išeitis - gyvybę palaikančio gydymo netaikymas arba nutraukimas. Olandijoje tokį sprendimą renkasi apie 20 proc. beviltiškų ligonių. Įstatymais tokia praktika įteisinta ir Lietuvoje, tačiau kiek žmonių ją pasinaudoja, nėra jokių duomenų. Tai pakankamai komplikuota. Jei ligonis yra tokios būsenos, kad jo gyvybę palaiko tik aparatūra, jis paprastai pats nebėgi pareikšti savo valios. Sprendimą tokiu atveju gali priimti tik gydytojas. O ką daryti kenčiančiam skausmus ligoniui? Atsisakius gydymo kėsti skausmus be vaistų?

Tik 2,4 proc. visų mirčių per metus įvyksta pritaikius eutanaziją. Šia procedūra domisi apie 35 tūkst. pacientų per metus, tačiau tik apie 9 tūkst. iš jų bent kartą eutanazijos paprašo. Ir tik apie 3 tūkst. jai iš tiesų ryžtasi.

Beje, tai 1995 metų statistika. Eutanazija Olandijoje pradėta taikyti gerokai anksčiau, nors ją legalizuojantis įstatymas priimtas tik praėjusią savaitę. Manoma, kad olandai "lengvą mirtį" kaip išeitį nepagydomiems ligoniams siūlo jau beveik dešimt metų. Ji, nors ir neįteisinta įstatymais, buvo leidžiama, tačiau laikantis tam tikrų reikalavimų. Eutanazija negali būti taikoma sergantiems psichikos ligomis. Ji atliekama tik tiems, kurių kančios neįmanoma palengvinti jokiais kitomis priemonėmis. Jos prašantys asmenys turi būti sąmoningi. Būtina kito asmens, dažniausiai gydytojo, nuomonė.

Olandijoje buvo atliktas įdomus tyrimas. 93 eutanazijos, atliktos onkologiniams ligoniams, buvo detalai išnagrinėtos. Eutanaziją pasirinkusių ligonių amžiaus vidurkis siekė 62 metus. Apie 60 proc. sudarė moterys. Priežastys, lėmusios tokį apsisprendimą, pasiskirstė taip: 44 proc. eutanaziją rinkosi dėl beviltiško kentėjimo, tik 7 proc. - dėl skausmo, 5 proc. negalėjo išgyventi orumo praradimo (dėl to, kad kūnas buvo virtęs didele pūliuojančia žaizda). Suvočimas, kad mirtis - neišvengiama, paskatino apsispręsti 9 proc. ligonių.

Robertas Prokurotas, Vilniaus universitetinės slaugos ir ilgalaikio gydymo ligoninės direktorius, įsitikinęs, kad medicininio aspekto lemiamas veik-

smas turėtų būti tikslus ligos diagnozė. Ji turi būti iš tiesų nustatyta, o ne tik galvojama, kad galbūt pacientas serga šia liga, gal kita.

Jei diagnozė neabejotina, tik tada galima kalbėti apie sunkiai sergančio paciento teisę rinktis - gyventi ar mirti. Tačiau, kaip rodo praktika, net ir paskutinėmis onkologinių ligų stadijomis sergantys ligoniniai, daug sykių operuoti, su metastazėmis, atrodantys visai beviltiški, kai kada ima ir pasveiksta, nepaisant, kad diagnozė buvo labai tiksliai, o jie - "nurašyti".

"Galima šnekėti visaip, bet tereikia išvaizduoti, jog esi nepagydomas kenčiantis ligonis ir nebežinai, kaip pasielgtum. Kartais kančia būna tokia beviltiška, o kai žinai, kad kitaip tikrai nebebus, imi abejoti, ar ji turi prasmę, ar tai žmoniška. Kas yra ligos gydymas? Ar tos paskutinės ligonio gyvenimo dienos, kai jam tik lašinami skysčiai, švelninami simptomai - tai ligos gydymas ar tik savęs ramšinimas, kad kažką darai? Pasitaiko, kad pacientai neslepia savo ketinimų. Jie pasako: "Aš turiu tabletes". Tačiau apibendrinus galima pasakyti, kad lietuviai nėra linkę rinktis mirties net ir sunkiai sirgdamai", - komentuoja gydytoja onkologė Edita Juodžbalienė.

Mūsų ligoninėje gydoma daug sunkių ligonių, tačiau negirdėjau, kad bent vienas būtų pasakęs: jei turėtų galimybę užbaigti kančias, ją pasinaudotų. Apie eutanaziją paprastai šneka ne sunkiausiomis, beviltiškomis ligomis sergantys pacientai, kenčiantys skausmus, bet tie, kurie yra vieniši, kuriems gyvenimas yra paprasčiausiai įgrišęs. Taigi lemiamas veiksnys dažniau yra ne organiniai pakitimai, o psichologinės priežastys", - aiškina R. Prokurotas.

Audronė Žeknienė, Vilniaus misionierių ligoninės 1-ojo geriatrinio skyriaus vedėja, per savo kelių dešimtmečių praktiką tik kelis kartus girdėjo pacientus tvirtinant, kad jie nenorėtų ilgiau gyventi. Paprastai tai būna jauni žmonės. Apie tai, kad geriau numirti, negu gyventi kenčiant, kalba ne vienas, tačiau paprastai tol, kol dar gali kentėti, kol dar gyvenimo kokybė nėra tokia prasta. Kai artėja mirties valanda, dauguma jų šaukiasi gydytojų pagalbos ir nė vienas nebenori mirti.

Vilniaus universitetinės ligoninės "Santariškių klinika" Skausmo centre kasmet gydoma vidutiniškai apie 1 tūkst. sunkių ligonių iš visos Lietuvos. Anot šio centro gydytojo (nukelta į 7 psl.)

Kristaus Karaliaus šventėje

Valdyti žmogui lengviau, negu susivaldyti. Valdymu žmonės siekia, kad kiti jiems paklustų. Tam pakanka fizinės jėgos, valdinės galios, viršininko arba valdovo pareigų, turto. Tos visos priemonės labai dažnai gundo nesivaldyti: primesti savo kelių kitiems be jokios atodairios ir labai dažnai be teisingo pagrindo.

Susivaldymas reikalauja pripažinti aukštesnę už žmogų galią, kuriai privalo visi paklusti. Kas tos aukštesnės galios nepripažįsta, tariasi galintis ir nesivaldyti: elgtis kaip nori, kiek viešieji įstatymai nesudraudžia. Jei gali, tai ir tuos įstatymus lenkia savo valiai, kad būtų lengviau kitus valdyti, o pačiam nesivaldyti.

Kristaus Valdovo šventė atkreipia dėmesį, kad yra už žmones aukštesnė ir visagalė valdžia, bet ji prievartos nesigriebia, palikdama laisvą valią - paklusti arba atmesti. Vieną arba antrą atvejį žmonės pasirenka savo apsisprendimu. Kas apsisprendžia paklusti, tai ne tikėtai valdo, jei tokios pareigos jam tenka šeimoje, darbe, visuomenėje ar valstybėje, bet stengiasi ir susivaldyti, t. y. savo veiksmus derinti su Dievo įsakymais. Jie apima visus vienodai: ir valdinius ir valdovus.

Dievo įstatymai visiems žmonėms yra tie patys, vienodi ir lygūs. Niekam jokių išimčių iš jų nedaroma. Išimtis pasidaro patys žmonės, kai nenori ar neįstengia susivaldyti. Nenoras rodo sąmoningą prieštaravimą tam, kas yra Dievo įsakymai nedaryti, nes tai kenkia ir pačiam žmogui. Negalėdamas pasipriešinti tam, kas yra žinoma ir suprantama, kaip neteisinga ir nedora, yra susijęs su apsilpusia valia ir įsikerojusiais piktais įgeidžiais. Tada stengiamasi juos pateisinti. Susidaroma nuomonė, kad nėra pikta elgtis taip, kaip kiti elgiasi, nors tai aiškiai prieštarauja prigimtajai ir krikščioniškajai moralei. Taip įsigali nepadorios mados ir papročiai, neįautrumas gėdos jausmui. Tai yra nesivaldymo pasekmės.

Susivaldymas dėl to yra karališkasis žmogaus papuošalas, kurio niekas kitas negali žmogui duoti, kaip tik tai jis pats. Tai yra toji aureolė, kuria puošiasi šventieji. Kas jų ir negarbina, nedrįsta paneigti, kad tai buvo vyrai ir moterys stiprios dvasios ir tvirto ryžto. Net ir praslinkus daugeliui amžių, šventi žmonės traukia minias ir jas valdo savo dvasia, nes gyvendami mokėjo susivaldyti ir paklusti savo Viešpaties įsakymams. Tikrai tie įsakymai buvo ir lieka tvirtiausia gyvenimo atrama, kad ir kaip žmonės juos bekraipytų ar neigtų.

Maldoje, kuri skaitoma Kristaus Valdovo mišiose: "Visagalis amžinasis Dieve, kuris savo mylimiausiam Sūnuje, visatos Karaliuje, panorėjai visa atnaujinti, suteik iš savo malonės, kad visos tautų šeimynos iš nuodėmės žaizdos išgyjusios, jo valdžiai pasiduotų".

Tai yra valdžia, kuri pirmiausia kreipiasi į atskirą žmogų. Nuo kiekvieno žmogaus priklauso ar įsiviešpatauja visuomenėje Kristus Valdovas, ar kurio nors pavidalo nesivaldanti antikristo dvasia.

ZENONAS PRŪSAS

6

DVIDEŠIMTOJO AMŽIAUS VERPETUOSE

(pradžia nr. 40)

Kartais, į ją užsižiojopojęs, net negirdėdavau, kaip ji man aiškino mįslingosios vokiečių kalbos gramatiką. Man tekdavo grįžti namo Šventąją kertančiu Žaliosios tiltu, taigi dažnai susigundydavau pasimaudyti. Daug įdomybių rasdavau ir eidamas Vaidaginės miško pamiške. Žodžiu, iš pamokų kartais grįždavau namo jau pavakare. Nebelikdavo laiko pamokoms paruošti. Beje, baigusi gimnaziją, Oželytė ištekojo ir išvyko kažkur į Pietų Afriką. Apie ją daugiau nebegirdėjau ir užmiršau.

Rugpjūčio pabaigoje Utenos gimnazijoje turėjau laikyti egzaminus į antrą klasę. Esu gimęs po laiminga žvaigžde: egzaminus pavyko nesunkiai išlaikyti. Reikėjo rašyti lietuvių ir vokiečių kalbų diktantus, išspręsti keletą aritmetikos uždavinių, atsakyti žodžiu iš tų dalykų ir iš gamtos mokslų į kelis klausimus. Iš "laimės ieškotojų" moksleivių būrelio egzaminus, berods, išlaikiau tik aš vienas.

Gera, kad neklausinėjo iš kitų dalykų, pavyzdžiui, iš muzikos. Kai vėliau, jau pradėjus mokytis antroje klasėje, muzikos mokytojas Grigaliūnas parodė gaidas, aš nė nežinojau, ką reiškia paukščiukai su vienu sparnu. Kai man paaiškino, kas tai per sutvėrimai, negalėjau pagal juos nieko padainuoti. Paaiškėjo, kad mano dainavimas tinka tik karvėms ir avinams klausyti. Už pirmą semestrą gavau dvejetą, nes mano, kaip muzikos talentas, buvo menkas. Supratau, kad aukštesnei gaidai reikia paaukštinti ir savo balsą, bet pagal gaidas nesugebėdavau pritaikyti balso, o jei kas

nors man padainuodavo melodiją, galėdavau ją pakartoti. Iki šiol taip ir neišmokau dainuoti iš gaidų, nors galbūt gaidas ir galėčiau skaityti, jei tektų groti muzikos instrumentu. Tada galbūt ir melodiją pajėgiau padainuoti. Dėl to dvejeta iš muzikos nė kiek nenustebau. Kai, ganant miške, vilkas vieną kartą bandė pagrobti mano labai mylimą avinuką, pakėliau tokį triukšmą, kad jis neištvėręs pabėgo. Todėl, jei mano balsas nepatiko net vilkui, kaipgi jis galėjo patikti jautriai muzikos mokytojo ausiai?

Dvejeta gavau ir iš gamtos mokslų. Šito tai jau negalėjau suprasti. Mūsų vienkienį iš trijų pusių supo miškai, kuriuose vasarą nuo septynerių metų septynias dienas savaitėje ganydavau karves ir avis. Taigi, galima sakyti, kad užaugau miške, gamtos prieglobstyje. Žinojau dešimtis įvairiausių paukščių, ir didelių, ir mažų. Stebėjau, kaip augo iš kiaušinėlių išsirintę paukščiukai. Kai karvės suguldavo pogulio, laipiodavau po aukščiausias egles, kad pamatytčiau, kaip miškas atrodo iš dangaus pusės. Buvau tikras gamtos vaikas, o gimnazijoje man parašė dvejetą iš gamtos mokslų! Taigi nesupratau.

Ne ką geriau per pamokas sekėsi piešimas ir rankų darbeliai, jei tai būtų jas galima pavadinti pamokomis. Šiaip taip iš jų gavau trejetus. Dėl darbėlių gal nebuvo vien mano kaltė. Bepigu mergaitėms: jos galėjo kai ką numegzti ar pasiūlyti. O mums, berniukams, nebuvo nei medžiagų, nei įrankių, nei patalpų, kur nors reikšmingesnio padaryti, kad galėtume gauti geresnį pažymį. Turėdamas lentų, vinių ir pjūklą bei kitų įrankių, pavyzdžiui, plaktuką, taip pat tam skirtas patalpas, galėčiau paukščiams sukalti inkilą. To aš nepadarėčiau nei klasėje ar namie, nes šeimininkė mane išvytų už kambarėlio prižiūrinimą. Negalėjau nei megzti, nei siūti, nes tai būtų buvę nevyriška, ir dėl to tapčiau visos gimnazijos pajuokos objektu. Galbūt iš dalies dėl to kalta ir Švietimo ministerija, apie tai negalvojusi ir padariusi darbelius visų gimnazijų mokiniams privalomu dalyku.

Kiti dalykai sekėsi geriau - be didesnių pastangų gaudavau

Nurimusi jūra

A. Balbieriaus nuotr.

ketvertus ir trejetus. Bet galbūt ne tiek man, kiek kitiems vaikas buvo visų svarbiausia gyvenime - sportas. Jei būsi geras sportininkas, būsi ir visų mėgstamas, ir gerbiamas, o jei ne, būsi visų atstumtas. Pasirodo, kad ir sportui neturėjau jokio talento, sugebėjimų. Kol atsirado krepšinis, buvo labai populiarus kvadrato žaidimas. Paaiškėjo, kad aš sviedinį retai tesugaudau. Jei sviedinį sugauni - gali pasilikti kvadrato ribose. Jei ne - turi stovėti už kvadrato ribų ir laukti kvadrato pabaigos. Tai nebuvo jau taip svarbu. Svarbiausia būdavo tai, kad sviedinio dažnai nesugavus, kitą kartą, parenkant žaidėjus, būsi paskutinis arba tavęs neims žaisti. Tačiau pasirodė, kad esu neblogas sviedinio metikas ir sugebu esančius kvadrato "išvesti iš rikiuotės". Dėl to pamažu tapau reikalingas kiekvienam žaidime.

Bandžiau žaisti ir europietišką futbolą, Amerikoje vadinamą soccer. Atrodė, kad jam turėjau kiek daugiau gabumų, negu kvadratui. Tačiau futbolą galėjo žaisti tik aukštesniųjų klasių mokiniai. Vaikams draudė žaisti futbolą. Mat jį žaidžiant, tekdavo daug bėgioti, o tada bent jau Lietuvoje gydytojai galvojo, kad dėl bėgiojimo maži vaikai galėtų gauti širdies išsiplėtimą. Kitas įdomus užsiėmimas buvo žaisti "indėnus". Utenos gimnazija buvo įsikūrusi dvare pastate, kurį supo nemažas parkas-sodas, labai tinkamas "indėnų" karams rengti. Čia jaučiausi kaip namie. Žodžiu, buvo tiek viliojančių užsiėmimų, kad nebelikdavo laiko pamokoms ruošti. Jau buvau lyg ir apsispręsęs su mintimi, kad gausiu gamtos mokslų pataisą. Per daug tuo nesirūpinau, nes nereikėtų vasarą karvių ganyti. Bet, kita vertus, lyg būtų ir gėda. Todėl, baigiantis mokslo metams, prisiverčiau rimčiau įsikibti į gamtos mokslų vadovėlį.

Man lemiamą valandą buvo Juozo Tumo-Vaižganto laidotuvių dieną. Gimnazijos mokytojai ir mokiniai tą dieną nuėjo į bažnyčią pagerbti taip visų mylimą mano parapijietį. Grįžus iš bažnyčios, gimnazijos inspektorius ir gamtos mokslų mokytojas K. Venckūnas (nukelta į 4 psl.)

■ JAV ir Didžiosios Britanijos specialiųjų pajėgų kariai naršo po pietų Afganistaną ieškodami Osamos bin Laden, o Talibanas, vis dar kontroliuojantis pagrindinę savo citadelę Kandaharą, tuo tarpu paskelbė, kad bėglio talibų valdomose teritorijose nebėra. O. bin Ladeniui besislapstant regiono kalnuose, olose ir slėniuose, Talibano ambasadorius Pakistane sakė, kad jis jau ne talibų teritorijoje. "Nežinau, ar jis Afganistane", - lapkričio 18 d. Islamabado žurnalistas sakė mulla Abdul Salam Zaef. Jis kalbėjo grįžęs iš Afganistano pietuose esančio Kandaharo, kuris laikomas dvasiniu Talibano centru ir kurį talibai tvirtai tebelaiko savo rankose. JAV valstybės sekretorius Colin Powell sakė manęs, kad O. bin Laden vis dar Afganistane, tačiau jam esą lieka vis mažiau vietų slapstytis. "Daug pranešimų rodo, kad jo manevravimo laisvė dabar gerokai suvaržyta", - per amerikiečių televiziją sakė C. Powell.

■ Veterinarinių skiepų nuo juodligės laboratoriją surado Afganistane Didžiosios Britanijos bulvarinio laikraščio "The Mirror" žurnalistai. Kaip teigia laikraštis lapkričio 19 d., galimas dalykas, talibai šioje laboratorijoje gamino juodligės sporas, kurios buvo platinamos Jungtinės Valstijose ir jau nusisėdę keturi amerikiečių gyvybes. Ši laboratorija, esanti veterinarinių skiepų gamybos institute, buvo įsteigta padedant Raudonajam Kryžiui, rašo laikraštis. Atėjus į valdžią Afganistane Talibano judėjimui 1996 metais, jo vadovai labai susidomėjo skiepų gamyba ir netrukus laboratorija buvo perkelta iš provincijos į Afganistano sostinę Kabulą, rašo laikraštis. Instituto laboratorijas kontroliavo mulla Kari Abdullah, kuris, pasak laikraščio, dingo prieš septynis mėnesius su puse savo personalo.

■ Irako prezidentas Saddam Hussein tebėra keliantis grėsmę Jungtinių Valstijų nacionaliniam saugumui, lapkričio 18 d. pareiškė JAV atstovai. JAV nacionalinio saugumo patarėja C. Rice nepatvirtino nuomonių, kad pasibaigus karo operacijai Afganistane, kitu JAV taikiniu gali tapti Irakas.

Kalbinis nacionalizmas prieš biznio europiškumą

Karl-Markus GAUB

Kiek Europoje kalbama kalbų - tiksliai nepasakysi. Imkime kad ir karaimų kalbą, egzistavusią keletą šimtmečių, o per pastaruosius dešimtmečius taip suvarytą į gynybos pozicijas, jog šiandien ji galbūt daugiau egzistuoja tik mirusių kalbų muziejuje. Nepaliaujamai plečiasi tariamoji biblioteka, turinti išgelbėti tai, kas kitaip dingtų be pėdsako, ir kurioje nuolat registruojama pažangos sukelti nuostoliai.

Karaimų kalba veikia papildys šios bibliotekos "fondus", ir su ja, kaip ir su bet kuria kita kalba, nueis į pražūtį stebėtina taisyklių sistema ir žodžių lobynas, suformuotas specifinės patirties ir unikalių istorinių kontaktų. Karaimų kalba - sušukime jau bent pavymui - buvo tiurkių kalba, kuria nuo seno kalbėta tik slavų šakoje aplinkoje ir kuri išsaugojusi daug hebrajų ir persiškų žodžių. Taip buvusios Sovietų Sąjungos pačiuose šiaurės vakaruose gyvenanti tautelė, kurios vardo beveik niekas nežino, ir vargu ar bent vienas mūsų pažangos korifėjus tokį nežinotumą laikys išsilavinimo spraga, metų laikus ir mėnesius vadino senosios hebrajų kalbos žodžiais, ir visa tai byloja apie Europos istorijoje niekam nežinomus ryšius, kuriuos dar ženklina tik kalba, skoliniai, pasiskolintos galūnės, sintaksinės struktūros. Bylojo - reikėtų turbūt pasakyti, turint galvoje

karaimų kalbą.

Ginčytinas lieka klausimas, kiek kalbų kalbama Europoje, bet aišku viena, kad Europos sąjungoje turės girdėtis tik viena - pinigų kalba. To nepaneigė, o tik patvirtino neseniai išplisęs ginčas. Kas atsitiko? Europos Sąjunga, kuriai priklauso 15 valstybių, su, aplamai skaičiuojant, dukart tiek kalbų, nusistatė sau vadinamąjį "kalbų režimą", reglamentuojantį kalbinę biznio ir biurokratinę reikalų pusę. Nors šiuo tikslu buvo patvirtinta vienuolikos "oficialių kalbų" egzistencija, bet pareiškimai, pateikiami oficialioms sesijoms, ir kalbos, sakomos per įvairius susitikimus, turės būti verčiamos tik į dvi kalbas - būtent į anglų ir į prancūzų.

Ir štai ne kas kitas, o suomiai, kurių kalba kalbama nedidelė tauta ir kurie vargu ar gali tikėtis, jog gimtąją kalbą bus suprasti už savo tėvynės ribų, pradėję pirmininkauti Europos sąjungoje, nusprendė, kad vokiečių, kaip trečioji konferencijų kalba nepriimtina. Dėl to per neoficialų pramonės ministrų susitikimą Šiaurės Suomijos mieste Oulu jau kilo šoks toks šurmuly, ir galiausiai Vokietijos bei Austrijos delegatai renginį boikotavo. Vokiečiai, jais išvien - į vieną "vokišką bloką" integruoti, visada pasitempę austrai pagaliau nori matyti, kad saugoma stipriojo teisė, ir savo kalbinį

nacionalizmą patvirtina, argumentuodami masėmis ir valdžia: šiaip ar taip, beveik devyniasdešimt milijonų Europos Sąjungos piliečių vokiečių kalba yra gimtoji ir natūralu, kad jie tam tikra prasme turi teisę būti girdimi visoje Europoje.

Su kalba yra šiek tiek panašiai, kaip pereito šimtmečio pabaigoje buvo su kolinijomis. Viena vertus, visiškai nesuprantama, kodėl jų gali turėti tik anglai ir prancūzai, o būtent vokiečiai - ne. Antra vertus, problemos neįmanoma išspręsti senais būdais - kad būtų Vokietijai pavėluotai leidžiama užsikariauti vietą po saule Afrikos kolonijose arba Šiaurėje, Oulu mieste. Galbūt - kaip kadaise imperializmą - reikia kritikuoti pačią sistemą, kuri vieniems už tai, kad jie stiprūs, teikia privilegijas, o daugeliui kitų, kurie yra silpnai, paprasčiausiai atsisako jas suteikti.

Priartėjome prie kitos kovos dėl Europos kalbos pusės - valdžios. Prie prancūzų, norinčių bent jau Europoje, bent jau kalbos politikos atžvilgiu išsaugoti senąją šlovę: prieš angli (ir amerikiečių), galinčių sušikaltinti savo kalbą visame pasaulyje reklamuojančių kaip savaime suprantamą privilegiją; ir prieš visų kitų, kuriems Europos kalbų įvairovė yra kliūtis, trukdanti sklandiems biznio procesams, ir kurie dėl to pasisako už nepaprastai praktišką vienybės kalbą.

Kalbinis nacionalizmas iš vienos pusės, biznio europietiškas iš kitos - šios dvi pozicijos įtrauktos į diskusiją, ar vokiečių kalba taip pat turėtų būti patvirtinta kaip konferencijų kalba, ar ne. Europos Są-

jungos politikai iš Vokietijos (paskui juos ir austrai) pasisako už, nes mano už tai turį būti dėkingi Vokietijos stiprumui; daugelis kitų europiečių yra prieš, nes jie svajoja apie netrikdomos komercijos Europą, kurioje reikalai sprendžiami kažkokia bendrine kalba, kur lekuojama tarsi biržoje, kur makleriai savo klabą yra atrofavę iki ankstyvosios atavistinės formos - iki šukaliojančio vėpėjimo, besistengiančio imponuoti gestų lydimu maivymosi.

Šiems europiečiams, brangi nantiems kontinentą tik kaip milžinišką laisvos prekybos zoną, visa diskusija dėl kalbų atrodo per brangi. Jeigu nedidelės tautos suteiktų tas pačias teises, kuriomis jau naujoji anglai ir prancūzai ir kurias norėtų turėti vokiečiai, tai iš tikrųjų būtų labai brangu. Būtų didelės išlaidos vertėjams, taigi kainuotų daug pinigų ir laiko.

Vien tai, beje, jau būtų rimta priežastis, vis dėlto tai padaryti. Mat, priešingai negu daugelis žmonių, esu įsitikinęs, kad Europos Sąjungoje yra per daug pinigų ir per mažai laiko. Abu

trūkumus galima pašalinti: dėl pinigų - protingiau paskirstyti juos tiems, kam reikia, ir skirti juos prasmingiems dalykams, pavyzdžiui, Europos kalbų įvairovei puoselėti; o dėl laiko - jo galima surasti, parengiant radikalias kultūros politikos direktyvas. Konferencijos, kuriose visi pranešimai nuolat būtų verčiami į visas vienuolika oficialių kalbų, būtų naudingos ir tuo, kad sulėtintų Europos diskursą, prelegentai, kurie, negalvodami ir nesusitodami tarsi savaime "nusi-lengvina" savo frazėmis, turėtų laiko tuos dalykus, kurių jie reikalauja, prieš tai netgi dar ir apmąstyti, o sprendimų, kurie vienaip ar kitaip susiję su kontinento likimu, nereikėtų priimti, prieš tai neapmąčius jų pasekmių. Nenuostabu, kad komisarai - paspartinimo kurjeriai, kuriems ir pats gyvenimas yra tik proga pamąstyti apie jo taupymą, kalbų įvairovę mato pavojų.

Iš vokiečių kalbos vertė Irena Tumavičiūtė

Versta iš: *Litertur und Kritik*, Juli 1999, Otto Muller Verlag Salzburg

Skubus pranešimas NATO klausimu

(atkelta iš 1 psl.)

3. NATO is our most important alliance and its enlargement would make the U.S. stronger and more secure, Europe more stable and the NATO organization more effective.

4. NATO should be enlarged in 2002. Lithuania together with the other Baltic states of Latvia and Estonia, and other aspirant countries that meet NATO standards should be admitted.

5. NATO enlargement would add resolve and resources for our most important alliance thereby contributing to our vital national objective: victory in the global campaign against terrorism.

Pavyzdinis laiškas savo JAV senatoriui

The Honorable Senator _____ (vietinis senatoriaus adresas abonentinėje telefonų knygoje)

Dear Senator _____: I am writing to urge you to support the Freedom Consolidation Act 2001 (S. 1572). This bill important to me because it endorses the vision of Europe whole, undivided, free and secure and reaffirms the strong and bipartisan Congressional commitment to NATO enlarge-

ment in 2002.

In the wake of September 11 terrorist attacks on the United States NATO enlargement is especially important because it would affirm our recognition that collective self defense remains vital to our national interests. A stronger NATO alliance would assist us in the global campaign against the scourge of terrorism.

NATO should be enlarged at the 2002 NATO Summit meeting to include Lithuania, the other Baltic countries of Latvia and Estonia and other aspirant countries that meet NATO standards for membership.

Sincerely, (Jūsų pilnas vardas ir pavardė Jūsų pilnas adresas)

Ypatingai svarbu kuo stipriau įtaigoti JAV Senatorius, nes senatorių tarpe turime mažiau tvirtai pasisakiusių už NATO plėtrą. Senato kompetencijoje yra užsienio politikos reikalai, NATO plėtros sutarties tvirtinimas. Atstovų rūmų teigiamas balsas stipriai įtaigoja finansinės paramos teikimą NATO plėtrai. Tad, privalome palaikyti nuolatinį spaudimą abiejų JAV Kongreso rūmų nariams.

JAV LB KV-os VRT-os informacija

Upelis Žižmojis Ančiškio kaime, Kėdainių rajone

A. Žiziūno nuotr.

ZENONAS PRŪSAS

6

DVIDEŠIMTOJO AMŽIAUS VERPETUOSE

(atkelta iš 3 psl.)

mane pašaukė prie lentos. Pagalvojau: negaliu gi padaryti gėdos Vaižgantui, todėl nepaprastai stengiausi. Už tai gavau, rodos, truputį daugiau, negu trejetą, bet svarbiausia: parašė trejetą už visas mokslo metais įgytas žinias. Trejetą gavau ir už dainavimą. Galbūt mokytojai paaiškėjo, kad iš manęs niekas nepadarys vargonininko (jis pat pagal profesiją buvo vargonininkas). Mane perkėlė į trečią klasę ir grįžau į tėviškę karvių ir avių ganyti, bet jau su gimnazistiška kepure. Ja galėjau pasididžiuoti prieš kitus piemenis.

Berods antroje klasėje lyg ir buvau patyręs religinę krizę. Per gavėnią gimnazijoje vyko rekolekcijos, kurias vedė kaulėtas, išdžiūvęs, labai asketiškos išvaizdos vienuolis. Jo vardo neatsimenu. Buvo geras kalbėtojas viską perverbiančiomis akimis. Visų smulkmenų dabar jau nežinau, bet kai kas man, vienuolikos metų berniukui padarė labai didelį įspūdį. Jis labai vaizdingai papasakojo, kaip nusikaltėlių kūnai kentės pragaro kančias, degs jo ugnyje, kaip iš skausmo raitysis ir bus nepaprastai ištroškę, bet niekas jiems nepaduos nė lašelio vandens. Ir tai vyks amžinai. Jutau skausmą nusideginus tik pirštą, o ten degs ir rankos, ir kojos, ir visas kūnas! Be to, jis sugebėjo mane įtikinti, kad aš, būdamas toks didelis nusidėjėlis, turiu nepaprastai mažai vilčių išvengti pragaro. Eidamas namo iš rekolekcijų, verkiau, gailėdamasis savęs dėl būsimų pragaro kančių, o parėjus nesislorėjo valgyti, atsigulus

neėmė miegas. Pradėjau labai daug melstis. Pagaliau radau išeitį: galbūt per religijos pamokas būvau girdėjęs ar kur skaitęs, kad net kai kurie žmonės, nusidėję jaunystėje, vėliau tapo šventaisiais. Būdami šventaisiais, juk nepateko į pragarą! Todėl ir man reikia tapti šventuoju! Bet kaip? Ne kartą skaičiau ir girdėjau, kad labai daug šventųjų buvo arba kunigai, arba vyskupai, arba popiežiai. Todėl ir man reikia tapti kunigu norint išvengti pragaro. Radęs išeitį, apsiraminau ir pradėjau ruošti kunigo luomui. Buvo tiek daug įvairių užsiėmimų, kad pamažu primiršau ir apie pragaro kančias, ir apie kunigystę. Galbūt ir gerai, kad netapau kunigu: neturėdamas iškalbos, nebūčiau darantis didelį įspūdį kunigams.

Man pradėjus lankyti Utenos gimnazijos antrą klasę, Butėnų pradinės mokyklos pirmame skyriuje pradėjo mokytis sesuo Janina. O 1933 metų vasario 11 dieną gimė sesuo Nijolė. Didelis įvykis mūsų namuose buvo jos krikštynos. Mat tada buvo palyginti geri laikai šalies ekonomikoje. Skaitydamos "Ūkininko patarėją", ar iš kur kitur tėtė sužinojo, kad didelę paklausą rinkoje turės visiškai balti, neturintys juodų dėmelių bekonai, jei bus švariai nuplausti ir nesusidrasę, prieš juos nuvežant parduoti į bekonų supirkimo punktą. Todėl tėtė iš kažkur prisipirko berods Jorkšyrų veislės paršiukų ir išaugino visą būrį bekonų. Pradėjus juos vežti parduoti į Uteną, tėtės pinigėlių atsirado daugiau pinigų. Todėl, mamai entuziastingai pritarus, buvo nutarta suruošti didelį balių-krikštynas. Privažiavo man matytų ir nematytų giminių iš visos Svėdas apylinkės ir iš dar toliau. Būdamas vyriausias iš vaikų ir jau beveik baigęs gimnazijos klases, nutariau, kad šeimoje esu svarbus asmuo ir kad mano pareiga yra asmeniškai pasveikinti kiekvieną svečią, nurodyti bernui, kur pastatyti svečio arklį ir šiaip prisistatyti kone kaip namų šeimininku. Mano dideliu nusivylimui, svečiai mažai kreipė dėmesio į vienuolikos metų berniuką.

Krikštąviečiai buvo mano pusseserė Julija Jančytė ir Damijonas

Prūsas, kultūrtechnikas, kartu ir mano dėdė, ir pusbrolis (jo tėvas buvo mano senelio brolis, o mama mano tėtės pusseserė). Vėliau Damijonas vedė Juliją. Jis turėjo ką tik įsigijęs gerą patefoną su daugybe plokštelių. Berods dvi dienas ir iš dalies dvi naktis grojo patefonas. Mamai ypač patiko Antano Šabaniausko atliekami šlageriai: atitrukdama nuo virtuvės, ji vis pritarėdavo jo dainoms. Buvo ir šokių muzikos, ir lietuvių liaudies muzikos ir dainų. Kai patefonas pailsdavo, dainuodavo visi svečiai, ypač seniasis lietuviškas dainas, kurių iki tol dar nebuvau girdėjęs. Kai kurios iš jų man juokingai skambėjo. Buvo daug valgių ir gėrimų, visokių mėsų ir pyragų bei tortų. Taigi vyko tikra puota.

Trečioje klasėje daug lengviau sekėsi mokytis gamtos mokslus, muziką ir kitus dalykus. Tais metais per gamtos mokslų pamokas daugiausia nagrinėjome žmogaus kūno anatomiją, kuri mane gerokai sudomino. Išmokau skirti ne tik visus kaulus ir kaulelius, bet ir pagrindinius raumenis bei visus kūno organus. Nebereikėjo kovoti dėl trejeto iš gamtos mokslų: pradėjau gauti net penketus. Ėmiau rimtai galvoti apie mediciną, kaip būsimą profesiją. Taip metais taip pat tapau nuolatinis Utenos miesto bibliotekos lankytoju (gimnazija bibliotekos neturėjo). Perskaitydavau po 4-5 knygas per savaitę, daugiausia nuotykių romanus, aprašančius Amerikos vakarus. Tada pamėgti buvo tokie romanai, kaip "Paskutinis mohikanas", "Winetou", "Arkanzaso traperiai" ir kit. Mano herojus tapo indėnų vadas Winetou, baltieji Old Shatterhand, Old Firehand, dručkis Teta Droll ir daugelis kitų. Herojus Winetou man pakeitė Vytautą Didįjį. Indėnų karai gimnazijos parke tapo prasmingesni. Susipažinau su bibliotekos vedėju Henriku Raštikiu (generolo Stasio Raštikio broliu), kuris man parūpindavo naujausių knygų. Namų darbai tapo lyg ir mažiau svarbūs.

Gerą ir normalų gyvenimą lyg ir sudrumstė vienas nemalonus nuotykis. Kaip jau minėjau, pro mano tėviškę tekėjo nedidelis upelis Naruntis.

(bus daugiau)

SVEIKATOS KERTĖ

Blogas kūno kvapas

Kodėl vieni žmonės gali kiaušą dieną bėgioti, prakaituoti ir vis tiek gaiviai kvėpėti. Tuo tarpu nuo kito vos pusdieniui praėjus sklinda aplinkiniams nosis riečiantis "sodrus" prakaito kvapelis.

Žinoma, prakaitavimas nėra liga, kurią reikėtų gydyti vaistais. Būtina dažniau prausti ir pasirinkti tinkamas kūno priežiūros priemones.

Prakaituoja visi - maži ir dideli. Tik kiekvienas skleidžia skirtingą kvapą. Prakaito liaukų išskiriamas sekretas yra bekvapis. Tačiau šis sekretas skaido ant mūsų odos "gyvenantys ir sekretu mintantys" mikroorganizmai. Sekretas suskaidomas iki riebiųjų rūgščių - taip atsiranda prakaito kvapas. Tad prakaito kvapas priklauso nuo jo cheminės sudėties, gausumo ir mikroorganizmų kiekio.

Hiperhidrozė

Būsena, kai prakaitavimas patologiškai padidėja, vadinama hiperhidroze. Ji gali kilti dėl ligų: diabeto, tuberkuliozės, endokrininių negalavimų, įtampos. Taigi gausus prakaitavimas gali būti ir ligos simptomas, ir palydovas. Sirgdamas žmogus ne tik daugiau prakaituoja, bet keičiasi ir jo prakaito kvapas. Viskas tarsi užburtame rate: daugiau prakaituoja - ant kūno gyvena daugiau mikroorganizmų; daugiau mikroorganizmų - intensyvesnis prakaito liaukų išskiriamas sekreto skaidymas; intensyvesnis skaidymas - aštresnis kvapas.

Nuo senų senovės žmonės ieškojo būdų, kaip pagerinti kūno skleidžiamą kvapą. Net nesiprausdami tepėsi įvairiais aliejais, tiesa, istorija nutyli, kaip iš tikrųjų jie kvėpėjo.

Šiuo metu egzistuoja trijų rūšių priemonės, suteikiančios kūnui gaivų kvapą: pakeičiančios prakaito kvapą, šalinančios, neleidžiančios kvapui atsirasti (prevenčinės). Pirmoji nemaloni prakaito kvapą naikinti priemonė - nuolatinis prausimasis. Pasak gydytojos, per parą žmogus privalo mažiausiai vieną kartą palįsti po dušu. Tad ry-

tas duše tikrai nėra ponų "išmislis". Deja, kai kurie neretai tarsi katinai apsiprausią aplink nosį ir viskas.

Aplinkiniai turi kęsti nuo jų sklindantį "kvapelį". Mediciniškai tariant, kuo žmogus dažniau prausiasi, tuo mažiau mikroorganizmų lieka ant kūno. Kuo silpnesnė mikroorganizmų veikla - tuo švelnesnis prakaito kvapas. Taigi nusiprausęs reikia naudoti prakaito kvapą keičiančias priemones - dezodorantus. Į dezodoranto sudėtį įeinančios medžiagos jungiasi su prakaitu ir kvapas keičiasi. Idealu, kai prakaito kvapo neužduodžiamas tik dezodoranto.

Antroji minėta priemonė šalina prakaito kvapą - tai dezodorantai, turintys antibakterinį poveikį. Šiuose dezodorantuose yra ir prakaitą sugėriantys medžiagų (pavyzdžiui, specialaus talko).

Trečioji priemonė tiesiog neleidžia prakaitui atsirasti - tai antiperspirantai. Juose taip pat yra įvairių druskų (dažniausiai aliuminio) ir antibakterinių medžiagų. Antiperspirantų poveikis trejopas: sugeria prakaitą, veikia antibakteriškai ir slopina prakaitą.

Pasirinkimas

Dezodorantą, antiperspirantą, net muilą nelengva pasirinkti, ypač jeigu žmogaus jautri oda.

Pradėkime nuo muilo. Jei oda jautri, patariama rinktis prausimosi priemones, skirtas jautriai odai, ypač tiks bešarmiai muilai. Jų yra kiekvienoje vaistinėje.

Jeigu prakaituojate nedaug, užteks dezodoranto. Gausiau prakaituojantiems siūlomi antros kategorijos dezodorantai, turintys antibakterinį poveikį. Ypač gausiai prakaituojantiems rekomenduojami antiperspirantai.

Kas gali atsistoti pasirinkus netinkamą dezodorantą? Kalbame ne tik apie blogą netikusio dezodoranto kvapą, bet ir apie poveikį mūsų odai. Jeigu dezodorantas pasenęs, prastos kokybės, žmogui gresia prakaito liaukų uždegimas (hidradenitas).

Irma Verbienė

Apkepta lašiša su sūriu

150 g lašišos filė,
50 g svogūnų,
aliejaus,
30 g fermentinio sūrio,
50 g grietinės,
sviesto,
šaukštas miltų,
prieskonių

Žuvį supjaustyti į 2-3 riekiutes, pabarstyti prieskoniais, miltais, lengvai apkepti. Dėti žuvį į porcijinę keptuvėlę, ant viršaus žiedais pjaustytus pakepintus svogūnus, užpilti grietinės pa-

dažu, apibarstyti tarkuotu fermentiniu sūriu ir kepti orkaitėje 10 minučių (200 C laipsniu).

Patiekti toje pačioje porcijinėje keptuvėlėje ant užkandinės lėkštės.

Medikė pasakojo apie gydymą poezija

Vilniaus mokytojų namuose lapkričio 14 d. įvyko vakaras "Poetinė terapija. Kas tai?". Naują sielos ligonių gydymo būdą pristatė kaunietė medikė, rašytoja Jūratė Sučylaitė, kuri sėkmingai propaguoja Lietuvoje poetinę terapiją ir sėkmingai ją taiko sielos ligoniams. Pagrindiniai poetinės terapijos tikslai - ugdyti sugebėjimą teisingai suprasti save ir kitus žmones, jų kūrybingumą, saviraišką, gerinti savęs pažinimą.

ELTA

Laiku perpiltas kraujas išgelbėtų širdininkų gyvybę

Ištyrus 79 tūkstančius greitosios medicinos pagalbos įrašų, nustatyta, kad pagyvenę ir infarktą patyrę žmonės nukentė, jei atgabentiems į ligoninę jiems neperpilamas kraujas. Brown universiteto medicinos mokyklos Providence, Rhode Island, medikų grupė, vadovaujama dr. Wen-Chih Wu, nustatė, kad kraujo perpilimas sumažina greitosios mirties atvejų skaičių, kai infarktas ištinka anemija sergančius ligonius, kurių kraujas silpniau geba pernešti deguonį. Grupė netyrė tiesiogiai kraujo perpilimo poveikio. Jų išvada pagrįsta tik greitosios pagalbos tarnybos įrašais, kuriuose minimi dėl infarkto į ligoninę atvežti 79 tūkstančiai žmonių. Kuo labiau buvo išreikšta anemija, tuo didesnė mirties po patirto infarkto tikimybė, jei ligoniams skubiai nebuvo perpilta kraujo. Washingtono universiteto medicinos mokyklos profesoriai mano, jog dabar bus galima įpareigoti gydytojus, kad jie pasirūpintų gauti informacijos apie infarktą patyrusių asmenų polinkį anemijai arba žemą raudonųjų kraujo kūnelių kiekį.

Health News

Bruknės

A. Balbieriaus nuotr.

Ispanijoje sulaikyti lietuviai, reketavę savo tautiečius

Ispanijos dienraščiai pranešė, kad šalies policija sulaikė penkis lietuvius, įtariamus priklausičius gaujai, kuri reketavo nelegalius imigrantus iš Lietuvos.

Pasak Ispanijos regioninio dienraščio "La Rioja", sulaikytieji įtariamai priklausę Andalūzijos Karchunos mieste veikusiai gaujai, kuri iš pradžių padėdavo ieškantiems darbo lietuviams atvykti į Ispaniją, o šiems susiradusius nelegalų darbą - prievartaudavo juos mokėti duoklę.

Kaip pranešė dienraštis, lietuviai buvo sulaikyti to,

kai į policiją kreipėsi sutuoktinių pora, iš kurios nusikaltėliai reikalavo pinigų bei grasino sužaloti jų vaikus.

Pasak kito dienraščio - Andalūzijoje einančio "Ideal", 35 ir 34 metų amžiaus sutuoktiniai iš Lietuvos kreipėsi į policiją, nes nuogastavo dėl savo trylikos ir aštuonerių metų vaikų gyvybių - sulaikytieji grasino juos nužudyti, jei tėvai nesumokės tūkstančio dolerių (4 tūkst. litų).

"Šeimos tėvas papasakojo, kad tik apsigyvenus Kalaondos mieste tautiečiai pradėjo juos reketuoti, tačiau sutuoktiniai

nusprendė kreiptis į policiją" - rašoma laikraštyje.

"Ideal" duomenimis, sulaikytieji yra 21 metų A. M., trys broliai 34 metų S. J., 18 metų M. J. ir 42 metų A. J. bei 31 metų R. D. Tik vienas iš sulaikytųjų turėjo nuolatinį darbą.

Nusikalstama veikla Ispanijoje užsiimančios lietuvių gaujos padeda tautiečiams atvykti į Ispaniją bei susirasti nelegalų darbą, tačiau netrukus, grasindami įskųsiai teisėsaugos institucijoms, ima reikalauti mokėti duoklę.

BNS

Lietuvos Seimas įteisino prekybą alkoholiu degalinėse

(atkelta iš 1 psl.)

Be to, pataisomis panaikintas reikalavimas savivaldybei suderinti sprendimą prekiauti alkoholiu prie maldos namų su religinėmis bendruomenėmis.

"Sveikinu Seimą priėmus vieną kultūringesnių įstatymų. Šitas įstatymas priartina mus prie Europos arčiau negu kiti įstatymai", - teigė liberalas Domininkas Velička

Tačiau dalis parlamentarų pataisą dėl alkoholio prekybos degalinėse įvertino kaip girtavimo skatinimą ir galimybę atsilyginti savo rėmėjams.

Konservatorius Jurgis Razma šiame sprendime įžvelgė valdančiosios daugumos atstovų norą atsilyginti savo rėmėjams, turintiems degalines. Jis priminė, jog premjeras Algirdas Brazauskas medžioja kartu su platų degalinių tinklą turinčios bendrovės "Lukoil Baltija" vadovu Ivanu Paleičiku.

Pastarojo žmonai priklausanči bendrovė "Vaizga" praėjusiuose Seimo rinkimuose didelę pinigų sumą parėmė Lietuvos socialdemokratų partijai.

"Šiuo įstatymu mes paskatiname girtavimą", - teigė mišriai Seimo narių grupei priklausantis Stanislovas Buškevičius.

"Alkoholio suvartojimas jau pasiekė didžiausią ribą", - pažymėjo Julius Veselka.

Politikų siekis legalizuoti prekybą alkoholiu degalinėse sukėlė ir medikų susirūpinimą.

"Stipriais alkoholiniais gėrimais turėtų būti prekiaujama specializuotose parduotuvėse, dideliuose prekybos centruose, o degalinėse pakanka alaus", - BNS sakė Klaipėdos priklausomybės ligų centro direktorius, Sveikatos apsaugos ministerijos priklausomybės ligų konsultantas Aleksandras Slatvickis.

Pasaulinės sveikatos organi-

zacijos (PSO) atstovas Lietuvoje Robertas Petkevičius mano, kad didinant alkoholio prieinamumą, didėja jo vartojimas, o tuo pačiu žala visuomenei.

PSO rekomenduoja šalims taikyti griežtus įstatyminius apribojimus alkoholio prekybai bei reklamai, nes tokios priemonės teigiamai veikia gyventojų sveikatą ir šalies ekonomiką.

Lietuvoje sergančiųjų alkoholinėmis psichozėmis 1990-1999 metais padaugėjo 4,2 karto. 70 proc. savižudybių Lietuvoje susiję su alkoholio vartojimu.

Nuo alkoholio priklausomų žmonių gydymui iš valstybės biudžeto kasmet išleidžiamos milijoninės sumos.

Valstybinės ligonių kasos duomenimis, tiesioginių apsiuodijimų alkoholiu bei psichikos sutrikimų, vartojant alkoholį, gydymui stacionare vieno per pirmąjį 2001 metų pusmetį išleista 5,6 mln. litų.

BNS

SVARBIAUSIŲ LIETUVOS ĮVYKIŲ ŽINYNAS. 1990-2001

Parengė Saulius Spurga. Vilnius: Vaga, 2001. 142 psl.

"Vagos" išleistame žinyne užfiksuoti svarbiausi politinio gyvenimo įvykiai, turėję reikšmės mūsų valstybės gyvenimui.

Knyga pradeda nuo dviejų datų 1988 metais - birželio 3 dienos - Sąjūdžio iniciatyvinės grupės įkūrimo ir spalio 22-23 dienos - Sąjūdžio steigiamojo suvažiavimo. Žinyne užfiksuotas paskutinis įvykis - 2001 metų vasario 21 diena - Vilniaus arkivyskupas metropolitas Audrys Juozas Bačkis tapo kardinolu: Vatikanė buvo įvesdintas į kardinolų kolegiją, iš Švento Tėvo rankų priėmė kardinolo insignijas.

Žinyne skaitytojas ras ne tik ne tik svarbiausių įvykių datas, bet ir perskaitys tų įvykių dalyvių ar liudininkų pavardes.

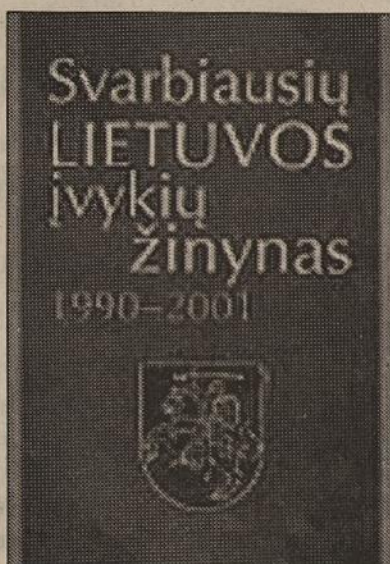
Pavyzdžiui: 1990 m. kovo 11 diena. Vyksa LTSR AT pirmoji sesija. Pirmininko rinkimai - kiek balsų už A. Brazauską, kiek balsų už V. Landsbergį. Kas išrinkti pavaduotojais. Priimtas LR įstatymas Dėl valstybės pavadinimo ir herbo. Priimtas LR AT aktas Dėl Lietuvos nepriklausomos Valstybės atstatymo. Išvardinamos 124 signatarų pavardės.

Svarbiausių Lietuvos įvykių žinynas padės skaitytojui labai tiksliai prisiminti Vyriausybės pasikeitimus, svarbiausias teismo bylas, tarptautines konsultacijas, didžiausius skandalus.

Sužinosite kokią dieną Pusiaujos Gvinėja sulaikė Lietuvos laivą "Rytas" arba kada R. Paksas pasakė garsiąją kalbą per televiziją, kad nepasirašys sutarčių su amerikiečių bendrove "Williams International".

Žinynas skiriamas plačiam naudojimui.

J. Dusevičiūtė

Mokslo naujienos

Šiandien spalviniai spausdintuvai yra tokie kokybiški, kad sukčiai naudojami jais padirbinėdami pinigus ar įvairius pažymėjimus. Norėdama užkirsti kelią šiems nusikaltimams spausdintuvus gaminanti kompanija sukūrė technologiją, suteikiančią kiekvienam spalviniam spausdintuvui nematomą žymę ir leisiančią identifikuoti spausdintuvą taip, kaip kadaise būdavo atskiriamos rašomosios mašinėlės. Hewlett-Packard užpatentavo sistemą, naudojančią geltonąjį lazerinio spausdintuvo būgną arba rašalinio spausdintuvo galvutę įrašant mikroskopišką, tik tam spausdintuvui būdingą kodą, paskleistą per kelias spausdintas raides. Kadangi kiekvienoje raidėje bus pakeista tik po vieną vaizdo elementą, o akis gana neįturi geltonai spalvai, žymė bus visiškai nepastebima. Tačiau detektyvai, naudodami specialų skaitiklį, suderintą geltonai šviesai, galės pasakyti, kokiame spausdintuve buvo atspausdinti suklastoti dokumentai ar banknotai. Nors Hewlett-Packard kol kas neatskleidžia, ar naujoji technologija bus naudojama, kompanijos atstovas patvirtino, kad yra bandomas ir giminingas spausdintuvų ženklinimo būdas - suteikiant kiekvienam jų savo Tinklo adresą, o ne slapta žymę. Jau paravinėjami keturių tipų spausdintuvai, turintys savuosius URL. Tonerio kasetėje yra specialios mikroschemos, stebinti rašalo kiekį ir pranešanti serveriui, kiek dar jo liko. Šitaip siekiama palengvinti vadybininkų, prižiūrinčių spausdintuvų parką, darbą. Norint, spausdintuvus gali pats užsisakyti elektroniniu paštu naują kasetę.

- **Prijunkite prie vonelės** su vandenių ir auksu elektrą ir savaime užaugs plonytės vielėlės. Nutrūkusios gijos netgi sugeba pačios atsistatyti - tai labai tiktų naudojant jas implantų sujungimui su gyvuoju audiniu. Keistas vielėlių reiškinys buvo atsitiktinai aptiktas Jakobo Williamso, kai jis dar buvo Delaware universiteto studentas ir atliko bandymus su latexo gabalėliais ir aukso nanodalelėmis, suspaustais vandenyje tarp dviejų metalinių elektrodų. Kuomet jis prijungė įtampą auksas netikėtai pradėjo kauptis į viellelę, jungiančią abu elektrodus. Gija išliko vietoje ir išjungus srovę. Jau nebe pirmas kartas, kai mokslininkams pavyksta panašiai sukurti aukso grandines. Bet ankstesniuose eksperimentuose buvo naudojamos didesnės, milimetrinės dalelės, kurios susikaubindavo viena su kita veikiamos elektrostatiųjų jėgų, atsirandančių prijungus elektrinį lauką. Srovė išjungus grandinėles iškart iširdavo. Kuomet dalelės tėra nanometrų dydžio jų elektrostatinė bus per mažą ir jos nepakaks, kad atsirastų sankaupos. Vietoj to aukso dalelės yra sutraukiamos į tas dėžutes vietas, kur elektrinis laukas keičiasi labiausiai. Net ir mažiausias kontakto paviršiaus nelygumas sumažina atstumą iki priešingo elektrodo ir tame taške sustiprina elektrinį lauką. Elektrinio lauko gradientu pritrauktos aukso dalelės sulimpa dėl veikiančių Van der Waalso jėgų. Viellelės sugeba pačios atsistatyti nes trūkio vietoje vėl sustiprėja daleles surenkantis elektrinis laukas. Mokslininkai tikisi, kad vieną gražią dieną pavyks šitaip prijungti prie gyvųjų ląstelių dirbtinius implantus.

Šaitrytojai rašo "Darbininkui"

Ispūdžiai iš abipus Atlanto

Po trijų mėnesių pabuvavimo (ne "viešėjimo") Lietuvoje, spalio 10 d. pakilau oran Vilniuje ir, po patupinėjimo Amsterdame ir Atlantoje, nutūpiau Orlando, Floridoje, aerodrome. Iš ten jau keturių ratų pagalba pasiekiau savo pastogę DeLande, Floridoje. Tad, nors ir savaitei praėjus, ispūdžiai abiejuose Atlanto pusėse dar neatvėse.

Kelionėn buvau palydėtas su daugelio tautiečių saugaus skrydžio linkėjimais. Viena už mano "knygas ir straipsnius dėkinga" vilnietė, terorizmo išpuolio paveikta, palinkėjo, kad angelas saugotų mano lėktuvą. Apsigalvojusi pridėjo dar tris angelus, kad "lėktuvą saugotų iš visų keturių pusių". Matomai, nebūdama anti-terorizmo strategė, pamiršo dar du angelus reikalingus pridengti lėktuvą iš viršaus ir iš apačios. Nežiūrint to, kad Viešpats galėjo rasti angelams svarbesnių uždavinių, saugiai grįžau namo.

Orinio susisiekimo didesnis saugumo tikrinimas pirmiausiai pasirodė Amsterdame, vėliau Atlantoje, maitinę praėjus ir JAV teritorijoje formaliai atsidūrus. Tenka spėti, kad svetimšaliai turėjo praeiti pro dar griežtesnę saugumo kontrolę. Orlando aerodrome keleivius turėjo nustebinti tarptautinių skrydžių zonoje besimaišą Floridos Tautinės Gvardijos ginkluoti kariai, matomai iš civilinio gyvenimo pašaukti valstijos gubernatoriaus.

Iš Vilniaus Lietuvos oro linijos lėktuvu atskridus į Amsterdą, teko susidurti su aiškiai sugriežtinta keleivių kontrole prieš sėdant į DELTA transatlantinį lėktuvą. Normaliai laisvai prieinamo numatyto skrydžio laukiamoji erdvė buvo aptverta draudos kaspiniais. Keleiviai, po vieną, buvo praleidžiami pro užtvartą į tą erdvę, kurios viename kampe, bene tik 7 DELTA saugumo agentai, pasidėję ant putų lyg gaidas keleivių bilietus ir asmeninius dokumentus, kiekvieną apklausinėjo. Iš kur ir į kur skrendi? Kokiais reikalais? Kas supakavo lagaminus ir rankinį, lėktuvan pasiimamą bagažą? Ar jis buvo paliktas be priežiūros? Kas atvežė į oro uostą? Kaip seniai (mano atveju) atvežusius draugus pažįsti? Paaškiniau, kad vieną jų pažįstu nuo trijų metų amžiaus, o jo sūnų - nuo 1994 m. Nepasakiau, žinoma, lietuviškos literatūros nežinančiam olandui, kad mane atvežęs draugas kadaise man deklamuodavo "Meškiuką Rudnosiuką". Vargu ar meškos turi ką bendro su terorizmu.

Atrodo, kad žingsnis po žingsnio, sprindis po sprindžio, panaudojant kilusias ar gal sukeltas krizes, bandoma suvaržyti žmonių asmenines laisves, įvedant tarptautines kontroles. Būdamas Lietuvoje, privačiose diskusijose ir viešuose pokalbiuose su publikais bei spaudos pašnekovais apie globalizaciją, nurodydavau, jog Vakarų globalizmo spaudimas daugiausiai ateina iš Amerikos valdžios sluoksnių. Tačiau ir pasipriešinimas globalizmui stipriausiai jaučiamas Amerikoje, Amerikos žmonėse branginančiuose JAV suverenitetą ir Konstitucijos užtikrintas asmenines laisves. Tuoj pat krito akysna didžiulis skirtumas tarp elito, apie Jungtinių Tautų Organizacijos tariamą pagalbą terorizmui stabdyti užsiminimų ir amerikiečių patriotizmo nesigėdinančių, Amerikos vėliavomis visur bemosuojančių pažiūra į Ameriką, o ne "pasauliui" mestą iššūkį. Net ir labai ieškodamas tikriausiai nerastum amerikiečių mosuojančio JTO vėliava. Tačiau Amerikos žvaigždėtoji staiga matoma plevėsuojant net prie namų, prie kurių jos nebūta net švenčiant net JAV Nepriklausomybės dieną, liepos 4-ją. Gatvėse pilna automobilių ir sunkvežimių pasipuošusių maždaug 30 ant 18 cm vėliavėlėmis, sumaniai pritaikytomis pritvirtinimui prie mašinų langų. Nuėjęs krautuvėn nusipirkti pomidorų, prie kvito gavau ir plastikinę (9 ant 5 cm) JAV vėliavėlę su segtuku ir užrašą "God Bless America" (Dieve, laimink Ameriką). Labai aišku, kad bent šios krizės nepavyks JAV globalistams suglobalinti amerikiečių daugumoje. Tad ir profesionalių pacifistų protestai kariniam atkirčiui - tik balsas tyruose.

Juodligės ("antrakso") bakterijos naudojimo terorizmui atveju amerikiečių atsiliepimas dvejoja. Didžioji žiniasklaida net neatsikvėpdama gąsdina žmones juodligės pavojumi, nors tik vienas kitas, iš milijonų amerikiečių yra paliestas. Šimtai tūkstančių žmonių žūsta vandens sausumos ir oro susisiekimo avarijose kas met ir niekas nebando kelti paniką dėl automobilių naudojimo, pavyzdžiui. Dabar gi "panika" kyla todėl, kad juodligės pavojus palietė JAV valdančiąją klasę - žiniasklaidos ir politinį elitą. Nežiūrint keliamos panikos, žmonės, kaip ir Lietuvoje, labiau baiminasi dėl elektrinių jėgainių galimo užpuolimo.

Rytuose nuo Atlanto, Lietuvoje, labiau domimasi NATO, Europos Sąjungos, Genseko Brazausko triukais, ateinančiais prezidento rinkimais, kuro kainų bei bedarbės klausimais. Jaučiama, jog visuomenė - nuo intelektualų iki šiaip piliečių - baigia pergyventi nusivylimą savais ir nesavais vadais ir prieinama prie ryžto ką nors tikrovinio daryti, tik lyg ir ieškoma tam būdų. Tenka laukti, kad pasauliniu mastu išgarsintas terorizmas padės išjudinti

ir vadus, ir piliečius iš apatijos slogučio. Reikia tikėtis, kad ir dabar tautiečiai Lietuvoje nelauks "vado ant balto žirgo", bet, kaip ir partizanai, eis kovon už tautos dvasios ir patriotizmo pakėlimą apsiginklavę savais ginklais, eidami savais politinės girios takais, susiburdami palaiptui kovos už bendrą tikslą laukuose.

Lietuvoje, turėjus progos susitikti su įvairaus amžiaus, įvairių partijų bei išsismokslinimo lygio tautiečiais, išryškėjo didžiulis skirtumas pažiūrose į vadinamąją politiką tarp "kultūrininkų" išeivijoje ir Lietuvoje. Kai išeivijos "kultūrininkai" nors ir su pažymėtomis išimtimis, jau seniai buvo paskelbę sau "amnestiją" nuo "politikos", kuriuo vardu per dažnai buvo vadinama atvira kova prieš komunizmą ir už Lietuvos nepriklausomybę, Lietuvoje, net aukščiausio laipsnio kultūrininkai bei intelektualai stipriai domisi Lietuvos vidaus ir užsienio politika bei ieško savos vietos įvairių sričių pažangai Lietuvoje paskatinti. Remiantis išeivijos kultūrininkų pažiūra į Lietuvos grumtynes pasaulio arenoje, būtų neįtikėtina, kad, kaip ji Lietuvoje vadinama, "politologinė", knyga "Nauja pasaulio santvarka?" būtų išparduota vos per metus pirmo leidimo tiražu, "išgrobstyta" kaikienu tarimu, ir net nurodoma šaltiniu mokslininko tezeje. "Globalizmas" ir "globalizacija" yra svarstoma ne tik spaudoje bet ir intelektualų diskusijose. Atrodo, jog beieškant Lietuvos šiandieniniame ir rytojaus pasaulyje, daug kultūros ir intelekto asmenų ateis į Lietuvos politiką ir neišvengiamai pakels "politikų" prestižą tautoje. Juk politika yra viena iš tautos kultūros apraiškų.

Tad štai kaip atrodo reikalai abiejuose Atlanto pusėse ką tik perskridusiam tą vandenyną.

Vilius Bražėnas

ECONOMY AIRFARES TO VILNIUS

New York-Vilnius-New York \$448 r.t.

One way to Vilnius \$ 319

FREGATA TRAVEL

250 West 57th Street, 1211

New York, NY 10107

Tel.: (212) 541-5707

Restrictions apply

Kviečiame paremti TAUTOS FONDA savo darbu ir aukomis.
Remdami TAUTOS FONDA remiate Lietuvos švietimą ir demokratijos įtvirtinimą Lietuvoje.

TAUTOS FONDAS
LITHUANIAN NATIONAL FOUNDATION, INC.

Aukos siųsti: 351 Highland Blvd. tel/fax (718) 277-0682
Brooklyn, NY 11207-1910 el. paštas TAUTFD@aol.com

RigaVen Travel, Inc.

We provide complete Travel Services
VACATIONS - TOURS - CRUISES
WITH PERSONAL RECOMMENDATIONS
and always competitive fares to

RIGA -- TALLIN -- VILNIUS

with

FINNAIR

LUFTHANSA - SAS

OR OTHER CARRIERS

"Call for Details"

INESE ZAKIS

136 W. Main St., Bay Shore, NY 11706

Tel. 631-665-4455 Fax 631-665-6164

1-800-291-8311

E-mail: RigaVen@worldnet.att.net

web site: www.rigaven.com

Kviečiame visus taupyti ir skolinti iš
lietuvių įsteigto ir vadovaujamo

SCHUYLER SAVINGS BANK

24 Davis Ave.

Kearny, New Jersey 07032

Bankas švenčia 75-eriu metų sukaktį!

Pilnas ir draugiškas patarnavimas, įskaitant

* Taupymo sąskaitas, sertifikatus ir IRA

* Čekių sąskaitas - asmeniškai ir komercines

* Paskolas - namų, namų remonto,

Home Equity ir automobilių

* ATM naują mašiną ir korteles

* Tiesioginį pinigų deponavimą

Patogios darbo valandos,

pilnai Federalinės valdžios apdraustos sąskaitos

Kulbame lietuviškai...

Mūsų telefonai: (201) 991-0001

arba skambinkite mums nemokamai:

1-888-SCHUYLER (1-888-724-8953)

JAV Lietuvių Jaunimo sąjunga

Los Angeles Lietuvių Dienose, kurios įvyko š. m. spalio 6-7 d., nuo JAV Lietuvių Jaunimo sąjungos dalyvavo pirmininkė Daina Žemaitaitė, vice-pirmininkas visuomeniniams reikalams Moacir de Sa Pereira, tinklameistris Aras N. Mattis ir sekretorė V. Jonušaitė. Kartu su Los Angeles skyriumi buvo pasinaudota proga ir pardavinėjami marškinėliai ir lipinukai, kuriuos sukūrė patys valdybos nariai. Jie bus pardavinėjami ir per JAV Lietuvių Jaunimo sąjungos suvažiavimą.

Džiaugiamės, kad Los Angeles Lietuvių sąjunga nepabūgs didelių atstumų ir dalyvaus ateinančiame JAV Lietuvių Jaunimo sąjungos suvažiavime, kuris

JAVLJS valdybos atstovai (iš k. į deš.):
Kristina V. Jonušaitė, Moacir de Sa Pereira,
Daina Žemaitaitė ir Aras N. Mattis

įvyks š. m. lapkričio 24 d. Pasaulio Lietuvių centre, Lemont Illinois. Daugiau informacijos apie suvažiavimą teikia www.javljs.com

Lietuviškas jaunimas (virš 16 m. amžiaus) kviečiamas paremti veikliąja jaunuomenę ir dalyvauti suvažiavime. Jei nesate narys/narė, bet norite dalyvauti, prašome pranešti Dainai Žemaitaitei e-paštu daina@javlijs.com. Iki pasimatymo!

Kristina V. Jonušaitė
JAVLJS sekretorė

Calls to LITHUANIA
from 20.9¢/min
Great rates to the rest of the world - any day, any time.
Long Distance Post
1-800-449-0445
www.lipost.com

LIETUVA 2001

Pigiausios kainos skrydžiams į VILNIŲ vasarą iš New Yorko, Čikagos, Los Angeles, Detroito, Clevelando, Floridos ir kitų JAV miestų Finnair ir kitomis oro linijomis.

- Mašinų rezervacijos Vilniuje
- Viešbučiai
- 9 ir 14 dienų kelionės po Lietuvą

Vytis Travel

40-24 235 St.

Douglaston, NY 11363

Tel: 718-423-6161

800-778-9847

Fax: 718-423-3979

E-MAIL: VYTTTOURS@EARTHLINK.NET
web site: www.vytistours.com

Atlantic Express corp.

800 - 775 - SEND ▼ 1-888-205-8851

Garantuotas, greitas ir saugus
siuntinių pristatymas

nuo DURŲ iki DURŲ

Siuntiniai pasieks gavėją per 6 savaites,
o oro paštu - per 14-a darbo dienų

į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, BALTARUSIJĄ, RUSIJĄ

ATLANTIC EXPRESS CORPORATION
NOVEMBER AND DECEMBER PICK-UP SCHEDULE

November 27	New Haven, CT	12-1 pm
	New Britain, CT	3-4 pm
	Waterbury, CT	5-6 pm
November 29	Elizabeth, NJ	11-12 noon
	Kearny, NJ	1-2 pm
December 1	Brooklyn, NY	12-1 pm
December 2	Philadelphia, PA	1-2 pm
(at St. Andrew Lithuanian Church 1913 Wallace St.)		
December 11	New Haven, CT	12-1 pm
	New Britain, CT	3-4 pm
	Waterbury, CT	5-6 pm
December 13	Elizabeth, NJ	11-12 noon
	Kearny, NJ	1-2 pm
December 14	Philadelphia, PA	11-12 noon
(at Lithuanian Music Hall on Allegheny Ave.)		
	Baltimore, MD	4-5 pm
December 15	Brooklyn, NY	12-1pm
December 17	Putnam, CT	2-4 pm

For more information please call:
1-888-615-2148 or 1-888-205-8851

VILTIS - Hope

LITHUANIAN RELIEF PARCEL, INC.

368 West Broadway, Boston, MA 02127

Tel. (617) 269-4455 Fax. (617) 269-4836

* Door to door complete package delivery to recipients throuout Lithuania.

* Complete moving and packaging services to and from Lithuania

* Money transfer - hand delivery to your relatives.

* Prepaid telephone cards 18 c. a minute to calls to Lithuania. No connection fee.

Monsinoro K. Vasiliausko prisiminimas Chicagos "Seklyčioje"

"Seklyčios" lankytojai Chicagos Marquette Parke spalio 24 d. trečiadieninėje popietėje prisiminė ir pagerbė neseniai Vilniuje amžinybėn išskelavusį iškilią kunigą, vieną šviesiausių Lietuvos asmenybių monsinorą Kazimierą Vasiliauską.

Beje, tą dieną turėjo įvykti Ed. Šulaičio ruošiamą sportinę programą. Tačiau ji buvo atidėta vėlesniam laikui, norint pagerbti žemišką kelionę baigusį monsinorą, kuris, beje, buvo gerai pažįstamas ir chieagiečiams, prieš 5 metus kalbėjęs ir "Seklyčios" patalpose.

Trumpą įžangą padarius trečiadieninių programų "Seklyčioje" vadovei Elenai Sirutenei, programą toliau pravedė Ed. Šulaitis. Jis pradžioje susirinkusius pakvietė monsinorą pagerbti atsistojimu ir susikaupti, vėliau trumpai nupasakojant apie jo asmenį bei darbus.

Buvo parodytas vienos valandos filmas "Benamiai" apie lietuvių ekspediciją Sibiro - In-to vietovę, kur yra tekę kentėti tūkstančiams lietuvių, tarp jų ir mons. K. Vasiliauskui. Šioje juostoje mons. K. Vasiliauskas pateikė nemažą lyrinių, prasmingų minčių. Jis čia matomas sugrįžęs į tą vargingą namelį, kuriame prieš daugelį metų gyveno. Ekране regėjome jį anglių kasykloje, kur jis sunkiai dirbo, išvydome susitikimus su

dar ir dabar ten gyvenančiais lietuvių ir rusais. Matėme jį šventinantį paminklą Sibiro padan-gėje mirusiems bei žuvusiems žmonėms. Kai kurie kiti mirusiųjų palaikai buvo iškasti iš sunkiai atpažįstamų kapų ir kartu su ekspedicijos dalyviais tuo pačiu lėktuvu sugrįžo per-laidojimui į tėvynę.

Šis 1990-aisiais metais su-kurtas filmas atskleidė nepa-rastai daug medžiagos apie mons. K. Vasiliauską, jo paka-numą bei meilę kitų tautybių žmonėms, net tiems, kurie jį trė-mė, kankino. Čia daug sužinota ir apie mūsų tautiečius Sibire, kurių dalis ir šiandien ten gy-vena, nes Lietuva, deja, jų nebelaukia.

Daugelis filmo vietų buvo giliai už širdies griebiančių. Ne ne vienam iš susirinkusiųjų ištryško ašara.

Šios programos vedėjas buvo išstotęs jo darytų nuotraukų apie mons. K. Vasiliauską (daugiausia fotografuotų Bostone ir Chicagoje), spaudos iškarpų parodėlę.

Pabaigoje vėl prabilo E. Si-rutienė, kuri dėkojo programos parodos ruošėjui bei visiems po-pietės dalyviams nepatingėju-siems ateiti į šį neeilinį renginį. O po to visi buvo pakviesti ben-driems pietums, asmeniškiesiems pokalbiams, pabendravimui.

Edvardas Šulaitis

Los Angeles, CA

Iš Lietuvos atvyksta rašytojas Jonas Mikelinskas

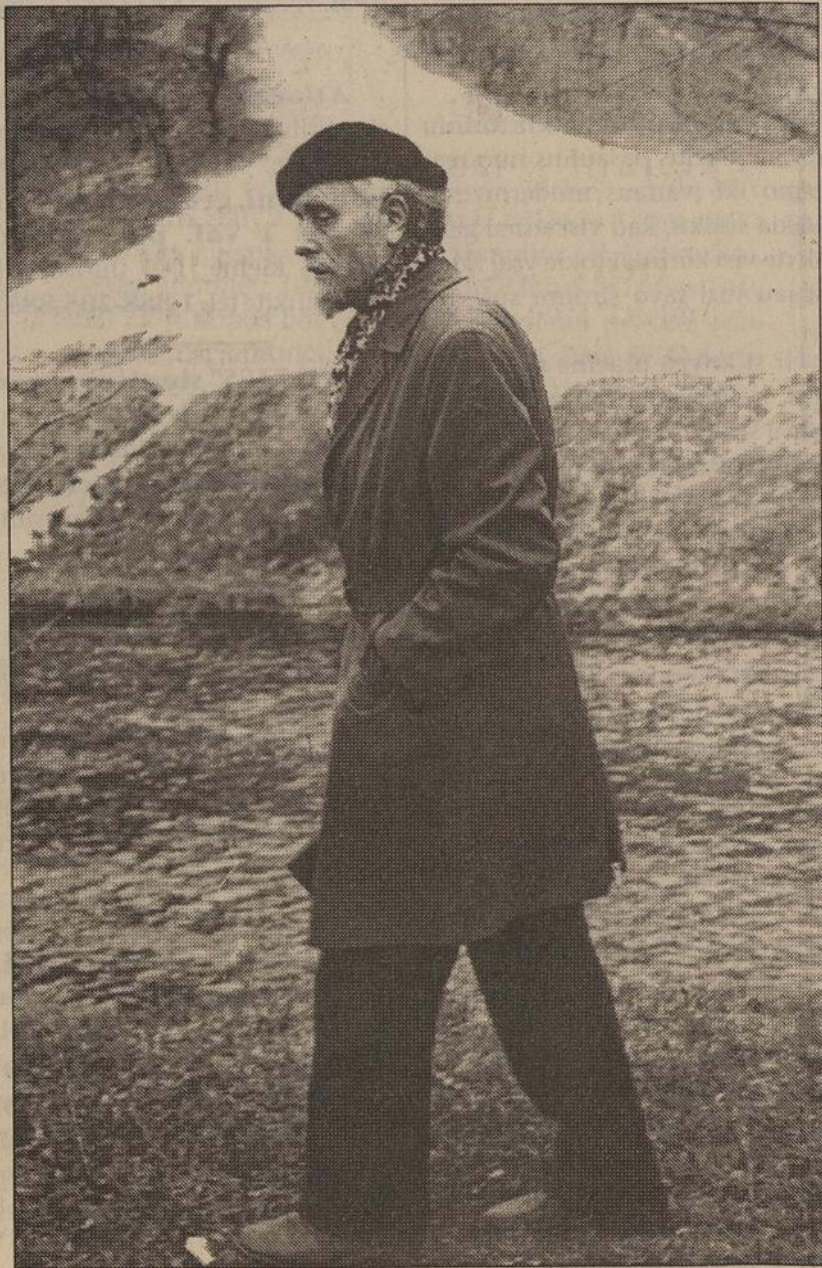
Rašytojas Jonas Mikelinskas atvyksta į JAV ir gruodžio 2 d. savo kūrybą skaitys Los Angeles Šv. Kazimiero parapijos salėje. Kelionis premijomis apdovanotas rašytojas yra parašęs devynis romanus, išleidęs vienuolika apysakų rinkinių ir dvi publicistikos knygas. Iš-eivijos skaitytojams labiau ži-nomi romanai: "Genys yra mar-gas", "Už horizonto - laisvė", "Juodųjų eglių šalis", "Kur lygūs laukai", "Nepagirtas tarp moterų", "Nors nešvietė lai-mėjimo viltis" (I Laisvės Fondo premija) ir kiti. Šiais metais išėjusi publicistinė knyga "Ave, Libertas" liečia labai aktualias

temas Lietuvai ir išeivijai.

1995 rašytojas Mikelinskas prezidento Valdo Adamkaus buvo apdovanotas Didžiojo Lie-tuvos kunigaikščio Gedimino ordinu.

Literatūros vakarus jau 36 metai Kalifornijoje organizuoja Lietuvių fronto bičiuliai. Šių metų programoje dar dalyvauja poetas Bernardas Brazdžionis ir skaitovai - Ema Dovydaitytė, Violeta Gedgaudienė ir Juozas Pupius. Lietuvių fronto bičiulių LA sambūrio valdybą šiais metais sudaro adv. Žibutė Brin-kienė - pirm., Juozas Kojelis ir Juozas Pupius.

jk

Rašytojas Jonas Mikelinskas

O. Pajedaitės nuotr.

Idomūs susitikimai

Jau tapo gražia tradicija, kai artimai esančių vietovių New Haveno, New Britain, Waterbury taip vadinami trečiosios bangos lietuviai renkasi atsisveikinti su vasara. Šiais, septintais minėjimo metais, apie 50 žmonių su savo šeimomis, tėvais, vaikais susirinko spalio 23 d. į Mixville recreation area pasimatyti su savo senais draugais, susipažinti su naujais.

Idomu buvo išgirsti, kas kur atostogavo, ką naujo pamatė ar sužinojo. Mažieji suposė su-

pynėse, žaidė gaudynes. O kur lietuviai - ten ir krepšinis. Net kelių vyrų komandos išbandė jėgas tarpusavyje. Merginos ir moterys su vyrais išdrišo rung-tyniauti tik tinklinio aikštelėje.

Onutė Eidukaitis į minėjimą atvežė karštą kugelį, kurio užteko visiems.

Naujai atvykusiems Linas Balsys pasakojo apie Vyčių organizaciją, jos veiklą.

Ilgai ežero pakranteje skambėjo lietuviškos dainos.

Sigita Šimkuvienė

Smagu susitikti su draugais

Chicagos lietuvių sporto klubo "Lituanica" sukaktis

Šiemet apvalių sukakčių tik-rai netrūksta. Parėjusią savaitę Chicagoje buvo paminėta JAV Lietuvių Bendruomenės 50 me-tų gyvavimo sukaktis. Vasarą panašią sukaktį minėjo Šiaurės Amerikos lietuvių fizinio auk-lėjimo ir sporto sąjunga. O spa-lio 20 d. Lemonte tokiam mi-nėjimui susirėngė Chicagos lie-tuvių akademinis sporto klubas "Lituanica". Jam labai šiltą svei-kinimą atsiuntė vienas iš jo steigėjų, Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus.

Šio klubo pradžia yra laiko-mas 1951 metų rudenį, kada Il-linois universiteto senajame Na-vy Pier studijuojančiųjų lietuvių jaunuolių grupė sumanė žaisti krepšinį ir įsteigė krepšinio ko-mandą. Kiek vėliau - 1952 m. kovo mėn. 10 d. buvo oficialiai įsteigtas Akademinis lietuvių

sporto klubas "Lituanica". Kluba tikslas - akademinio lietuvių jaunimo apjungimas, populiarinant sportinę idėją narių tarpe. Klubas steigėjų tarpe buvo Val-das Adamkavičius - Adamkus, Vytautas Germanas ir Rytas Ba-bickas, Rimas Dirvenskis-Dirvonis.

Buvo žaidžiamas ne vien tik krepšinis, bet ir tinklinis, stalo tenisas, kultivuojama lengvoji atletika. Tačiau, ilgainiui kitos sporto šakos nubiro, o krepšinis išliko iki šių dienų. Taip pat vėliau į klubą galėjo įstoti ir nestudijuojantieji jaunuoliai.

Daugiausia pergalių pasiekta krepšinyje, jau 1958 metais laimint I vietą Šiaurės Amerikos lietuvių sporto varžybose. Per vėliausiąjį dešimtmetį šio klubo krepšininkai įvairiose amžiaus grupėse yra laimėję daugiau

Lietuva įstos į ES tik 2005-iais, prognozuoja "The Economist Group" ekspertas

Lietuva taps Europos Sąjun-gos nare ne 2004 metais, kaip tikimasi dabar, bet metais vė-liau, prognozuoja leidybos ir konsultacijų organizacijos "The Economist Group" ekspertas.

Įtakingo britų ekonominio žurnalo "The Economist" konsultantas, tarptautinės verslo konferencijos Vilniuje pirmi-ninkas Jeremy Kourd spaudos konferencijoje lapkričio 16 d. Vilniuje pareiškė, kad pati ES nebus pasirėngusi 2004 metais priimti 10 naujų narių.

"Dešimtyje kandidatų gyve-na beveik 170 milijonų gyven-tojų - tai yra daugiau, nei Vokie-tijoje, Didžiojoje Britanijoje ir Prancūzijoje kartu sudėjus", - žurnalistams kalbėjo J. Kourd. Pasak jo, "The Economist Group" prognozuoja, kad ES plėtra už kelių metų dviem bangom - 2004 m. įstos 1998 m. derybas pradėjusios šalys - Ven-grija, Estija, Slovėnija, Lenkija, Čekija ir Kipras.

Jo teigimu, 2000 m. derybas pradėjusi Lietuva, Latvija, Slo-vakija ir Malta įstos į ES metais vėliau - 2005-aisiais. J. Kourd pabrėžė, kad tai yra ne jo as-meninė, bet visos "The Econo-mist Group" nuomonė. Oficialūs ES atstovai teigia, kad, nesulėtinusi integracijos tempų ir reformų, Lietuva gali tikėtis

tapti ES nare jau 2004 m. J. Kourdžio vertinimu, "pirmo-sios bangos" valstybės yra "la-biau pasistūmėję" derybose su ES. "Kita vertus, Lietuva jau yra užbaigusi derybas dėl daugiau derybinių skyrių, nei integracijos lyderės Lenkija ar Čekija. Tačiau jums liko dar daug daugiau nu-veikti iš esmės pertvarkant šalį pagal ES standartus", - pastebėjo "The Economist" ekspertas.

Pernai vasarį derybas pradė-jusi Lietuva su ES suderimo 18 skyrių iš 31. Lietuva derybas tikisi baigti 2002 metais, o 2004-aisiais būti pasirėngusia narystės išipareigojimams.

J. Kourd vadovavo dvi dienas Vilniuje vykusiam apvaliajam Lietuvos Vyriausybės ir "The Economist" surinktų Lietuvos ir užsienio verslininkų stalui. Vie-nas konferencijos rėmėjų, abi dienas diskusijoje aktyviai daly-vavęs bendrovės "Kraft Foods" generalinis direktorius Baltijos šalyse Gintaras Rimšelis sakė supratęs, kad Lietuvai, kuri iki dabar itin sėkmingai derasi su ES, liko įveikti "sudėtingiausią integracijos dalį".

"Sprendimai, kuriuos val-džios turės priimti artimiausioje ateityje yra labai nepopuliarūs. Idomu, kas ims juos daryti", - svarstė verslininkas.

BNS

pirmųjų vietų Šiaurės Amerikos lietuvių krepšinio varžybose, negu kitų klubų komandos kartu sudėjus. Ypatingai šiuo metu klubas labai pasižymi jaunųjų krepšininkų ugdyme.

Dabar klubui pirmininkauja, o taip pat ir įvairias komandas treniruoja vienas iš klubo stei-gėjų ir ilgametis krepšininkas bei treneris Rimas Dirvonis. Jo krepšinio komandoje yra žaidė nemaža dabartinių žymiųjų as-menų - Valdas Adamkus ir Re-migijus Gaška. O stalo tenise yra pasirodę Algirdas Avižienis, Vaclovas Kleiza ir daugelis kitų. Smagu pažymėti, kad dabar šio klubo eilėse organizacinį darbą dirba jau Amerikoje gimusieji, anksčiau buvę aktyvieji sporti-ninkai, kurie nutiesė tiltą į jau-nosios kartos sportininkų gretas, kurios vis papildoma naujais žmonėmis.

Šio klubo komandos yra žai-dusios Pasaulio lietuvių sporto žaidynėse Lietuvoje, o dabar yra užmezgę ryšį su Šarūno Mar-

čiulionio krepšinio mokyklos jaunaissiais krepšininkais ir jau keli metai pasikeičia vizitais. "Lituanica" atlieka tikrai puik-kią misiją Lietuvos ir Amerikos jaunimo tarpusavio bendravime.

Dabar reikėtų paminėti daug pavardžių, kurie daug darbuo-jasi, kad Akademinis sporto kluba "Lituanica" šiandien yra pir-maujančiųjų eilėse visoje Šiaurės Amerikoje. Čia gal labiau reikia išskirti brolius Donatą ir Darių Siliūnus, bei jų šeimas, kurie daug dirba su pačiu jau-niausiuoju krepšinio prieaugliu, bei atlieka nemažą bendro pobūdžio darbą. Be jų tikrai būtų sunku apsieiti.

Reikia palinkėti jiems, o taip pat kitiems klubo darbuotojams sveikatos ir neišsenkamos ener-gijos ir ateinančiame 50-dešimt-metyje. O laikas tikrai greitai bė-ga ir neabejojame, kad šie vyrai sulauks ir šimtosios "Lituanicos" sukakties. O to jiems iš visos širdies linkime!

E.Š.

Algirdas Brazauskas pamalonino savo partinį lopšį

(atkelta iš 1 psl.)

fondui, o pernai ge-gužę įtrauktos į privatizuojamų ob-jektų sąrašą. Šiur-denį patalpos iš pri-vatizuojamų ob-jektų sąrašo buvo išbrauktos ir Vy-riausybės nutari-mu spalio 25 dieną perduotos LSDP Vilniaus miesto skyriui.

Ekspremjeras - nustebe

"Toks Vyriausybės spren-di-mas prasilenkia su padorumu", - pareiškė vienas konservatorių vadovų ekspremjeras Andrius Kubilius. Maždaug prieš pus-antrą metų jo vadovaujama Vy-riausybė buvo rekomendavusi savivaldybėms laikytis tam tikrų taisyklių skiriančių patalpas par-tijoms ar jų skyriams. Tuomet Vyriausybės protokoliniu spren-dimu patvirtintame dokumente buvo teigiama, kad pirmiausia patalpas derėtų skirti toms par-tijoms, kurios dar neturi nuo-savybės teisę ar neatlygintinai joms perduotų pastatų ar pa-

Šiame pastate A. Brazauskas skyrė patalpas savo partijai

talpų. Tuo tarpu Socialdemo-kratų partijai priklauso ir pa-talpos sostinės Barbaros Rad-vilaitės gatvėje.

Dalį pastato jau pardavė

Šiuo metu LSDP būstinėje Barbaros Radvilaitės gatvėje vyksta intensyvių statybos ir remonto darbai. Tvarkomas ne tik pastato vidus, bet ir pri-statomas ketvirtas aukštas. Kaip aiškino partijos pirmininko pa-vaduotoja Milda Petrauskienė, namas rekonstruojamas ne už LSDP pinigų: "Maždaug prieš pusantros metų trečias pastato aukštas buvo parduotas. Žinote, reikėjo pinigų, o partijos jų nėra labai turtingos. Dabar šių

patalpų savininkas vykdo sta-tybos darbus. Kartu bus pa-tvarkyta pastato išorė, ji labiau tiks pri senamiesčio". M. Pe-trauskienė priminė, kad trečią pastato aukštą pirkto ir dabar ketvirto aukšto statybos darbus vykdo naujas savininkas, Seimo narys socialdemokratas Alfon-sas Macaitis. Šiuo metu social-demokratai yra įsikūrę Barbaros Radvilaitės gatvėje esančio pas-tato dviejuose aukštuose. M. Petrauskienė sakė neprisime-nanti, kiek tiksliai ploto pri-klauso partijai.

Mirtis kaip paskutinė gyvenimo dovana

(atkelta iš 3 psl.)

anesteziologo Artūro Irlino, jei šie ligoniniai ir turi minčių, kad geriau mirti, tai tik tol, kol ne-gauna tinkamo nuskausminimo. Šiandien centro specialistai pa-jėgūs daugeliui pacientų pa-lengvinti likusį gyvenimą. "Net jei ligonis ir šneka apie mirtį, aš ne visuomet tikiu, kad rimtai. Kai su jo liga susijusios skaus-mo problemos praranda aštru-mą, tokios mintys išnyksta", - tikina gydytojas.

XXI a. pradžioje, naujų tech-nologijų ir atradimų eroje, žmo-

Būstinės ir skyriai - kartu

Daugelio kitų šalies partijų centrinės būstinės ir sostinės skyriai yra įsikūrę tose pačiose patalpose. Antai Liberalų są-junga sostinės Vilniaus gatvėje maždaug 80 kvadratinųjų metrų plote susodino ne tik partijos sekretoriato, Vilniaus skyriaus, bet ir Liberalaus jaunimo dar-buotojus. Centristai Literatų gatvėje yra įkūrę partijos sek-retoriatą ir Vilniaus skyrių. Panašiai yra susitvarkiusi ir konservatorių partija.

LR

gus, kaip ir viduramžiais, pas-merktas kančioms. Kentėjimas mūsų visuomenėje netgi verti-namas kaip pagarbos vertas, dvasios stiprybę patvirtinantis veiksmas. Lietuvoje, palyginti su kitomis Vakarų šalimis, nus-kausminimui naudojama ne-daug opiatų, nors jie nėra bran-gūs. Gydytojai paprastai pateikia kontraargumentą, kad prie nar-kotikų greitai priprantama. Ta-čiau ar tai rūpi pasmerktajam, kuriam liko gyventi keli mė-nesiai ar metai? Jam svarbu li-kusias dienas nugyventi kaip vi-saverčiam žmogui, o ne skaus-mo įkaitui. Kyla klausimas, ar moraliu kalbėti apie eutanaziją, kai visuomenė negali pasiūlyti alternatyvos?

DARBININKAS

E-mail: darbininkas@hotmail.com

Redakcija (718) 827-1352
Redakc. FAX .. (718) 827-2964
Administr. (718) 827-1351

Spaustuvė (718) 827-1350
Vienuolynas ... (718) 235-5962
Vyskupas (718) 827-7932
Salė (kor.) (718) 827-9645
Salės adm. (718) 235-8386

Kristaus Karaliaus šventė
lapkričio 25 d.

Kauno vyskupija atidarė internetinį forumą.

Kauno arkivyskupija, minėdama savo 75-rių metų jubiliejų, atidarė interneto svetainę www.lcn.lt/kaunas/75 kurioje, be informacijos apie jubiliejų, galima rasti ir pirmąjį Lietuvos Katalikų bažnyčios virtualųjį forumą.

Virtualiajame forumė www.lcn.lt/forumas/ galima bendrauti ir diskutuoti jaunimo, šeimos, evangelizacijos, katechetikos, informacijos ir žiniasklaidos, kultūros ir meno bei kitomis temomis. Forumo dalyviams taip pat suteikiama galimybė pasiūlyti ir naujų pokalbių bei diskusijų sričių. Dalyvauti galima užsiregistruvus ir prisijungus savo vardu arba anonimiškai.

Felicitacija Izickienė (Bagdonaitė), gyv. Westwood, MA, staiga mirė š. m. lapkričio 12 d. Nulūžime liko: duklė Daiva Izickienė, sūnus Vytenis, broliai Edmundas Bagdonas ir Vincas Bagdonas, sesuo Aldona Manelienė. Lapkričio 30 d., 7 val. vak. Šv. Jurgio bažnyčioje, Norwood, MA, įvyks velionės pagerbimo apeigos.

Višpaties Atsimainymo parapijos žinios

Padėkos diena, t. y. lapkričio 22 d., iškilmingos mišios bus aukojamos 9 val. ryto. Bus prisiminti visi, kurių pavardės yra įamžintos "Tree of Life" sąrašė. Pagalvokime, ar mes nenorėtume dabar ką nors įamžinti į "Tree of Life" sąrašą ir tuo paremti savo parapiją?

Lietuvos Vyčių 110 kuopos narių susirinkimas įvyks lapkričio 25 d. tuojau po 11:30 val. mišių parapijos salėje.

Už Onutę Petrulis, sulaukusią 74 metų amžiaus, laidotuvių mišios buvo aukojamos lapkričio 5 d., 9:30 val. ryto. Velionė palaidota Šv. Jono kapinėse. Reiškime užuojautą sūnėnui Allan Petruliui, draugams ir pažįstamiems. *Tegul ilsisi ramybėje!*

Kraujo vėjus mūsų parapijoje įvyko lapkričio 7 d. Kaip kasmet, jį pravedė Knights of Columbus 6014 kuopa.

Už Julijų Botyrių, sulaukusį 94 metų amžiaus, laidotuvių mišios buvo aukojamos lapkričio 10 d., 9:30 val. ryto. Velionis palaidotas Cypress Hills kapinėse. Reiškime užuojautą sūnui Grožvydui Botyriui, dukteriai Dainai Kulienei ir kitiems artimiesiems. *Tegul ilsisi ramybėje!*

Lietuvoje per paskutinius 12 metų gyventojų sumažėjo visuose didesniuose miestuose, bet labiausiai nukentėjo Kaunas, "praradęs" 9 procentus, arba 37,000 žmonių.

Kalėdų paplotėliai (Christmas Wafers) šiemet ir vėl gaudami *Darbininko* administracijoje. Viename vokelyje yra po 5 paplotėlius. Kaina 5 dol. su persiuntimu. Prašome užsisakyti iš anksto, prisiunčiant užmokesį arba skambinti į administraciją tel. (718) 827-1351. Užsisakykite dabar, kol paštas dar neapsunkintas šventinėmis siuntomis.

Jau tik keturios savaitės liko iki Kalėdų. Kalėdų ir Naujųjų Metų švenčių proga, kaip ir anksčiau, skaitytojai kviečiami sveikinti draugus ir pažįstamus per DARBININKĄ. Jūsų sveikinimas tokiu būdu pasieks iš karto didesnę sveikinamųjų skaičių, o Jūs sutaupysite laiko ir pinigų, kuriuos išleistumėte pirkdami atvirukus, rašydami, siųsdami. Kalėdinis numeris išeis gruodžio 21 d. Už pridėtą auką spaudos išlaikymui iš anksto dėkojame.

Danutė ir Algirdas Šilbajoriai iš Daytona Beach, FL, buvę newyorkiečiai, pereitą savaitę aplankė sūnaus Pauliaus šeima Woodbury, NY ir dalyvavo Maironio mokyklos jubiliejiniame renginyje. Pranciškonų vienuolyne aplankė vysk. Paulių Baltakį, kurio leidžiamas "Vyskupo informacija" Šilbajoris redaguoja.

LR Generalinis konsulas **Chicagoje** praneša lietuvių jaunimo organizacijoms užsienyje apie rengiamą konkursą "Politikas 2001: jaunimas - ateities kūrėjas ir vartotojas". Daugiau informacijų galima gauti interneto tinklapyje www.lijot.lt Užsienyje gyvenantys lietuviai straipsnius gali siųsti iki š. m. gruodžio 1 d.

Apreiškimo parapijos žinios

Padėkos dienos pietūs mūsų parapijoje ruošiami sekmadienį, **lapkričio 25 d.**, apie 11:30 val. ryto parapijos salėje (tuojuo po 10 val. mišių). Žiūr. skelbimą šio pusl. apačioje.

Kun. Joseph Fonti, naujai paskirtas Mt. Carmel parapijos klebonas ir Apreiškimo parapijos administratorius, lapkričio 13 d., dalyvavo mūsų parapijos tarybos narių susirinkime, kur buvo svarstyti parapijos reikalai. Jau yra paruošta sutartis išnuomoti parapijos klebonijos patalpas (viršutinius tris aukštus) Sisters of Mercy kongregacijai. Klebonijos rūšys pasiliks parapijos reikalams, posėdžiams, raštinei. Numatytas remontas prasidės sausio mėnesį.

Bendros Kūčios įvyks **gruodžio 16 d.**, tuojuo po 10 val. lietuviškų mišių parapijos salėje. Kūčias ruošia parapijos taryba.

Kalėdų naktį, t. y. gruodžio 24 d., Bernelių mišios vėl bus 10 val. vak. Jas aukos vyskupas Paulius A. Baltakis, OFM.

NAUJA DAILININKĖS KNYGA Elenos Urbaitytės - "Works on Paper"

PAULIUS JURKUS

Dailininkė Elena Urbaitytė prie vieno savo skulptūros projekto

Dail. Elena Urbaitytė, gyvenanti New Yorko miesto artumose, Long Island saloje, yra plačios veiklos žmogus. Ji dažnai važinėja į Lietuvą ir ten rūpinasi savo kūrybos pristatymu. Lietuvoje jau yra buvusi daugiau nei 10 kartų. Kiekvieną kartą visuomenei pristatomas vis naujas dailininkės kūrinys. Štai kiek jos kūrinių dabar yra Vilniuje: Technikos bibliotekos kieme 5 nerūdyjančio plieno skulptūros, didžiausia jų - 14 pėdų; prie Spaudos rūmų - 17 pėdų nerūdyjančio plieno skulptūra; Vilniaus dailės muziejuje - apie 20 tapybos darbų ir 13 skulptūrų.

Europos skulptūrų parke (jo direktorius yra Gintaras Karosas) taipogi pastatyta nerūdyjančio plieno skulptūra. Kaune - M. K. Čiurlionio dailės muziejuje - 4 tapybos darbai, 1 nerūdyjančio plieno skulptūra ir piešiniai iš knygos, apie kurią dabar kalbėsime.

Dailininkės studijos

Elena Urbaitytė meną pradėjo studijuoti Kaune. Prasidėjęs karas privertė ją pasitraukti į Vokietiją. Dvejus metus studijavo Muenchene, paskui Freiburge (im Breisgau) lietuvių dailininkų suorganizuotoje meno mokykloje. Ją baigus, buvo kviečiama Paryžiuje baigti studijas, bet išvyko į Ameriką ir čia baigė Columbijos universitetą. Studijavo tapybą ir skulptūrą. Besidomėdama meno reikalais, aktyviai dalyvavo lietuvių ir amerikiečių dailininkų veikloje. Kad būtų patogiau dalyvauti amerikiečių bendruomenėje, ji prisitaikė, sutrumpinusi savo pavardę į "Urbaitis".

Naujas leidinys

Lietuvoje Elena Urbaitytė buvo

surengusi monotipų parodą. Ta proga dailininkė norėjo išleisti parodos katalogą, tačiau kolegos dailininkai patarė jai suorganizuoti platesnį leidinį. Tas jai sukėlė naujų kūrybos minčių, ir ji pradėjo kurti savo piešinius, kuriuos buvo padariusi Lietuvoje, Muenchene (iš Freiburgo laikotarpio neturi darbų), ir iš vėlesnės savo kūrybos. Apsisprendusi sukurti naują meno knygą, ji pasiūlydė keletą žmonių, ir taip buvo sukurtas albumas "Works on Paper". Elenos Urbaitytės pagelbininkai kuriant knygą buvo: Algimantas Patašius, Lolita Jablonskienė, Elona Lubyte, Alfonsas Žvilius.

Susipažinkime su knyga

Šis dail. Elenos Urbaitytės "Works on Paper" albumas buvo išstatytas Aido galerijoje Vilniuje ir Kaune M. K. Čiurlionio dailės muziejuje. Vėliau darbai ir buvo sutelkti į knygą, kurią apipavidalino Alfonsas Žvilius. Šis parinkto formato, kuris atrodo kiek didokas (aukštis truputį didesnis už plotį). Puslapis žymiai didesnis už pateikiamą iliustraciją, kuri visada būna pačiame centre. Aplink ją daug erdvės. Iliustracija nėra suspausta. Ji ramiai išsitenka savo erdvėje. Taip puslapis pasidaro ramus, akiai jausmus.

Pagal tą ramybės jausmą sukurti ir knygos pirmieji puslapiai. Visur daug erdvės, daug balto ploto. Tas baltas plotas ir apvaldo visą knygą. Skoningai ir išradinčiai įvesti puslapių skaičiai, iliustracijos pavadinimas, jos dydis, kūrimo metai.

Naudojama daug spalvos. Jei pats piešinys neturi spalvos, ji įveda kaip fonas. Popieriaus spalva parenkama, kad labiau tikėtų kompozicijai, nuotakai. Kartais, jei piešinys atliktas pieštuku,

jis atrodo kiek suvargęs, nes plonos linijos negali nugalėti spalvos.

Piešiniai savo turiniu labai įvairūs: gali būti ramūs, kasdieniški ir staiga pasireikšti dideliais judesiais, fantazija. Piešiniai atlikti su nuotaika. Ir abstraktai čia turi savo vietą ir prasmę.

Skyrių išdėstymai

Pradžioje su plačiu mostu skleidžiasi pirmieji puslapiai. Randame ir pačią autorę su raudonu megztuku pilkame abstraktinių linijų fone.

Toliau keletas straipsnių apie pačią knygą. Straipsniai parašyti dalykiškai. Knygos tekstas prasideda tik nuo 230 psl.

Knygoje sutalpinta 220 iliustracijų. Jos baigiasi 226 psl. toliau - dailininkės studijinės kelionės, suminėti svarbesni darbai, jos parodų sąrašas. O jų būta 32.

Paskutiniai 6 puslapiai - šios knygos turinys: knygos pavadinimas, data, kada iliustracijos sukurtos, koks dydis metriniu ir coline sistema.

Knygai atspausdinti panaudotas storesnis baltas popierius, kuris geriau priima spaudimus ir spalvas, kas irgi puošia.

Knyga savo stiliumi ir turiniu apima plačius pasaulius nuo realizmo iki įvairaus modernizmo. Reikia sutikti, kad visi stiliai geri, tik ne visi kūrinių tokie yra. Kūrinį jau turi savo širdimi sušildyti.

Ir ši knygą praeina pro mūsų akis, paliesdama mūsų jausmus, mūsų širdį. Juk tai mūsų pasaulis. Mūsų laikai, kupini paprastumo, meilės ir didelės įtampos, nerimo ir ilgesio. Ir visa šioje knygoje verda, kunkuliuoja ir dusteli ramiai vėjeliu.

SKELBIMAI

27 centai skambinant į Lietuvą, 5,5 cnt. JAV. 24 val. per parą, 7 dienas per savaitę, 6 sekundžių intervalai. Jokių mėnesinių mokesčių. Tikslus apskaičiavimas. Kokybiškiausias ryšys. Paslauga be apgaulės. Kreipkitės vakarais į TRANSPORT atstovą su 8 metų patirtimi tarptautiniuose ryšiuose. Tel. 708-386-0556. TRANSPORT - patikimiausias ryšys su Lietuva bei visu pasauliu!

Moterims siūlomi darbai amerikiečių šeimose. Turi susikalbėti angliškai, mėgti vaikus, žinoti namų ruošos darbus. Patikima agentūra. **Tel. (516) 377-1401. (sk)**

Lietuvis, lauko priežiūros darbu (landscaping - maintenance) bendrovės savininkas Washington, DC, **ieško dviejų darbininkų**, kurie galėtų atlikti lauko priežiūros darbus. Pradinis mokestis \$6.00 į val. ir viršvalandžiai. Reikalingas darbo leidimas. Suteikiamas pigus butas - 130 dol. mėnesiui. Tel. (202) 244-2373.

Butai pensininkams, modernūs, erdvūs, lietuviškoje aplinkoje, Marijos Nekalto Prasidėjimo seserų globoje. Pasinaudokite šia proga, kreipkitės: Villa Maria, P. O. Box 155, Thompson, CT 06277.

Kretingos pranciškonų labdaros valgyklai, kuri buvo aprašyta DARBININKO Nr. 29, aukoje:

Algis ir Roma Vedeckai, Massapequa, NY, **aukojo 100 dol.**

Norintieji prisidėti prie šios valgyklos išlaikymo, prašomi aukas siųsti:

Franciscan Fathers
361 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

Pažymėkite, kad tai Jūsų auka Kretingos vienuolyno labdaros valgyklai.

SIŪLOMI geri darbai moterims dirbti vaikų auklėmis arba namų šeiminkėmis. Atlyginimas nuo 350 dol. iki 450 dol. savaitei. Galima gyventi šeimose. Būtinai minimalus anglų kalbos mokėjimas. Skambinti Joanai (718) 894-1352. **(sk.)**

Cypress Hills rajone išnuomojamas butas: keturi kambariai, virtuvė, vonia. Ant rame namo aukšte. Skambinti po 6 val. vak. tel: 718 847-6422. **(sk.)**

Atlantic Express Corp., siuntinių į Lietuvą persiuntimo bendrovė, vėl priims siuntinius **šeštadienį, gruodžio 1 d.**, nuo **12 iki 1 val. p.p.** Kultūros Židinio kieme. Dėl informacijų skambinkite tel. **1-888-205-8851.**

"VILTIES" siuntinių agentūra praneš, kada vėl paims siuntinius Brooklyne. Mūsų atstovas yra **Alg. Jankauskas, tel. (718) 849-2260.** Susitarus paims siuntinius iš namų.

Išnuomojamas kambarys dirbančiam vyrui ar moteriai nuo lapkričio 1 d. prie L. požeminio traukinio Myrtle Ave. stoties. Galima naudotis virtuve. Skambinti po 9 val. vak. tel. (718) 235-1702. Galite atsakove palikti žinutę. **(sk.)**

NAUJOVĖ NEW YORKE: kelių rūšių juoda duona: Bajorų, Kauno, Ajerų, Šeiminių ir kt. Taip pat Palangos, t. y. baltosnės plikytos, importuota iš Lietuvos, gaunama: Baltic Star Food Production parduotuvėje, 87-18 112th St., Richmond Hill, NY 11418. Tel. (718) 846-9094. Parduotuvė atidaryta 7 dienas savaitėje. **(sk.)**

APREIŠKIMO PARAPIJOS METINIAI

PADĖKOS DIENOS PIETŪS

sekmadienį, lapkričio 25 d., 11:30 val. ryto

(tuoju po 10 val. mišių)

Havemeyer ir North 5th St. kampas, Brooklyn, NY

Skanus maistas

Atgaiva

Loterija

Vietas užsisakyti iš anksto skambinant

Malvinai Klivečkienei tel. (718) 296-0406.

15 dol. suaugusiems; 5 dol. vaikams.